

***Käyttösuunnitelma 2020 -
Toteutuma 30.6.2020***

Hyvinvointilautakunta 25.8.2020

PALVELUALUE: HYVINVOINTIPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Palvelualueen toiminnan tarkoituksena on vastata ja huolehtia siitä, että Kemijärven kaupungissa on laadukkaat ja riittävät sosiaali-, terveys-, opetus-, sivistys- ja vapaa-ajan palvelut, jotka tukevat kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä edistävät väestön terveyttä.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tot. 30.6.
Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen muutos	Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennuksen käyttöönotto	päiväkotien käyttöaste	Jyväskylänpuiston laajennus otettiin käyttöön heinäkuun alussa. Päiväkodeissa on vain vähän vapaita paikkoja.
Ikäpoliittisen ohjelman toimeenpano	toimenpideohjelman mukaisesti	raportointi lautakunnalle	Toteutettu, ei vielä raportoitu.
Seutukunnallisen yhteistyön lisääminen	Erityisosaamisen jakaminen, palveluiden osto ja myynti	yhteistyön määrä	Posio tuli mukaan sosiaalipäivystykseen.
Talouden sopeuttaminen	Sopeuttamisohjelman toteutus	päätökset ja tilannekatsaukset	Toteutettu, mutta koronaepidemia hidastia sitä. KHlle ja Ltklle on raportoitu toteutumisesta.
Kouluverkko, suunnittelu			Pihan ja ns. vanhan puolen remontit aloitettiin kesän alussa.

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Lukion opiskelijamäärä + kaksosistutkintolaisten määrä	67+13	67+13	63+12	60+10	60+10
Säännöllistä kotipalvelua tai kotisairaanhoidoa saavat asiakkaat	366	436	420	420	420
Kehitysvammaisten palveluasumisen päivät	19 332	18 517	18 500	18 450	18 400
Lastensuojeluasiakkaat	61	64	60	55	50
Työmarkkinatukimaksut €	432 513	506 505	390 000	345 000	325 000

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kemijärven kaupungin ja seutukunnan väestörakenne on painottunut ikäihmisiin ja ikääntyvän väestön osuus kasvaa edelleen. Syntyvyys on alhaista kuolleisuuteen verrattuna. Vuosittainen vaihtelu on kohtuullisen suurta syntyvien lasten osalta, mikä vaikeuttaa osaltaan palveluiden tarpeen ennakkointia. Kaupungin taloustilanne on vaikea ja erilaisia konsulttiselvityksiä on teetetty tukemaan toiminnan kehittämistä ja palveluiden vähentämistä. Toimintojen kehittämisessä painopisteenä ovat ennaltaehkäisevät, kuntouttavat, kotiin annettavat ja sähköiset palvelut. Lisäksi tavoitteena on ei-pakollisten palvelujen vähentäminen sekä myös pakollisten palveluiden määrän sovitaminen nykyiselle asukas pohjalle. Seutukunnallista yhteistyötä on kyettävä lisäämään palveluiden turvaamiseksi sekä mm. alueen veto- ja pitovoiman vuoksi. Biosellutehtaan mahdollinen positiivinen investointipäätös tulee vaikuttamaan palvelualueen palveluiden kohdentamiseen ja resurssitarpeisiin.

Toteutuma 30.6.2020

Kemijärven kaupungin väestömuutos on ollut ensimmäisen puolen vuoden aikana +22 henkeä. Tulomuutto on vahvistunut edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna yli 70 %. Syntyvyys on samaa tasoa edellisen vuoden kanssa. Toimintojen kehittämistä ja muuttamista toteutettiin suunnitelmien mukaisesti koronaepidemian alkuun asti, jolloin toimintaa jouduttiin muuttamaan, uusia kustannuksia alkoi tulla ja tulot vähenivät.

5. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Valtuuston päättämää talouden sopeuttamisohjelmaa toteutetaan tavoitteiden mukaisesti. Ne on tarkennettu vastuualuekohtaisesti. Maaliskuussa toimintaan on alkanut vaikuttaa voimakkaasti maailmanlaajuinen koronaepidemia ja siihen varautuminen. Se aiheuttaa muutoksia esim. vuodeosaston toiminnassa, mikä säteilee eri yksiköihin ja palveluihin. Pandemiaan varautuminen on ollut etupainotteista ja se on päivittäisessä toiminnassa etusijalla. Tästä syystä johtuen talouden sopeuttamistoimenpiteitä ei välttämättä kyetä valmistelemaan tavoiteaikataulun mukaisesti. Lisäksi epidemiatilanteessa palvelualueen resurssit suunnataan täysin epidemian torjumiseen ja kunta-laisten terveydestä huolehtimiseen. Epidemia aiheuttaa lisäkuluja, mutta myöskin säästöjä muun toiminnan supistuessa. Siksi arviot tavoitteiden ja toimintakatteiden osalta ovat epävarmoja.

Toteutuma 30.6.2020

Koronaepidemia alkoi vaikuttaa toimintaan maaliskuun puolesta välistä alkaen siten, että varautumista ja valmistautumista epidemian tuloon aloitettiin monella taholla. Tiloja varattiin koronavastaanottoa ja testaustoimintaa varten, tarvikkeita hankittiin ja työaikaa jouduttiin käyttämään vastuualueilla koronan aiheuttamiin toimenpiteisiin. Myös toimintoja jouduttiin sulkemaan, kuten ikäihmisten päivätoiminta, vapaa-ajantoimintoja ja kehitysvammaisten päivätoiminta. Lähivastaanotot vähenivät, tulot vähenivät ja henkilöstökulut kasvoivat. Näitä ennakoimattomia uusia kustannuksia tuli merkittävästi.

6. Toiminnan painopistealueet 2020

Painopisteenä on toimintojen ja palveluiden sovitaminen vastaamaan kaupungin asukasmäärää sekä palvelutarpeiden muutosten ennakkointi. Seutukunnallista yhteistyötä jatketaan ja sitä pyritään lisäämään mm. erityisosaamisen jakamisella. Hankkeet tukevat toimintaa ja niistä on kyettävä ottamaan mahdollisimman paljon pysyvää, alueelle jäävää hyötyä. Näitä hankkeita ovat mm. Rohkahanke päihde- ja mielenterveyspalveluissa, Hyvinvointilähete-hanke, Asukastupatoiminta, Itä-Lapin kuntayhtymän HighFivehanke, keskitetty palveluneuvontahanke, Hyvinvointikeskus Lapponian toiminnan kehittäminen sekä lukuisat sivistyspalveluiden hankkeet. Palvelusetelin käyttöä laajennetaan harkitusti. Se lisää tarvetta toiminnan valvonnan resursointiin. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilahankkeet toteutetaan tavoitteena kustannustehokkaampi palvelurakenne.

Toteutuma 30.6.2020

Hankkeet ovat toimineet suunnitellusti. Myös uusia avustuksia on haettu kevään aikana. Uusia palvelusetelitoimijoita ei ole ilmoittautunut. Alkukesän aikana Attendo Vesapolku ilmoitti mahdollisesta toiminnan lakkauttamisesta. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilahankkeet etenivät suunnitellusti.

7. Määrärahat

Hyvinvointipalvelut	TA+MUUTOS	TA	MUUTOS	MUUTOS
	2019	2020	€	%
MENOT	-55 337 360	-55 090 760	-246 600	-0,4
TULOT	5 022 110	6 104 390	-1 082 280	21,6
NETTOMENO	-50 315 250	-48 986 370	-1 328 880	-2,6

8. Palvelualueen käyttösuunnitelma

Hyvinvointipalvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS
	2018	2019	2019	2020	2020
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1 649 069	1 214 710	1 472 863	2 608 150	2 608 150
Maksutuotot	2 670 106	2 571 300	2 771 853	2 563 890	2 563 890
Tuet ja avustukset	670 534	628 430	623 558	596 210	596 210
Muut toimintatuotot	656 223	607 670	446 911	336 140	336 140
TOIMINTATUOTOT	5 645 932	5 022 110	5 315 186	6 104 390	6 104 390
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-21 672 605	-21 033 080	-21 036 338	-20 768 190	-20 768 190
Palvelujen ostot	-22 035 954	-21 991 290	-22 807 706	-22 376 120	-22 376 120
Aineet, tarvikkeet ja tarvarat	-1 530 101	-1 400 830	-1 473 029	-1 283 260	-1 283 260
Avustukset	-3 585 355	-4 157 590	-4 206 974	-3 968 150	-3 968 150
Vuokrat	-6 056 307	-5 962 390	-5 753 385	-5 758 240	-5 758 240
Muut toimintakulut	-1 008 146	-792 180	-932 879	-936 800	-936 800
TOIMINTAKULUT	-55 888 467	-55 337 360	-56 210 312	-55 090 760	-55 090 760
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-50 242 535	-50 315 250	-50 895 126	-48 986 370	-48 986 370

VASTUUALUE: Varhaiskasvatuspalvelut

1. Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatustoimintaa säätelevät normipohjaiset määräykset, joita ovat varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, varhaiskasvatuslaki- ja asetus sekä paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatuksessa painottuu pedagogiikka ja se luo perustan elinikäiselle oppimiselle. Kunta huolehtii siitä, että varhaiskasvatusta on saatavissa lasten ja perheiden tarpeen mukaan.

Esiopetus on perusopetuslain mukaisesti kuusivuotiaalle tarjottavaa maksutonta opetusta. Tavoitteena on edistää lapsen kasvu- ja oppimisedellytyksiä yhteistyössä kotien kanssa. Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarjotaan ennen tai jälkeen esiopetuksen. Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään lapsen esiopetusryhmässä tai vuorohoitoryhmässä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista oppilaille suunnattua toimintaa. Toiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tot. 30.6.2020
Varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukainen laadukas kasvatus ja opetus	<p>Laadunhallinta- ja arviointijärjestelmän laatiminen ja käyttöönotto 1.8.2020.</p> <p>Esiopetuksen paikallisen opetussuunnitelman päivittäminen ja käyttöönotto 1.8.2020.</p> <p>Pedagogiikka näkyväksi – kehittämistee-man mukaisen toiminnan vahvistaminen päiväkodeissa henkilöstökoulutusten ja erilaisten työpajojen kautta.</p>	<p>Järjestelmä on käytössä.</p> <p>Suunnitelma on käytössä.</p> <p>Toteutuneet koulutukset ja työpajat.</p>	<p>Laatukäsikirja, joka sisältää laadunhallinta- ja arviointijärjestelmän tulee hyväksyttäväksi hyvinvointilautakunnan syyskuun kokoukseen. Otetaan käyttöön 1.10.2020 alkaen.</p> <p>Esiopetuksen paikallinen opetussuunnitelma tulee hyväksyttäväksi hyvinvointilautakunnan syyskuun kokoukseen. Otetaan käyttöön 1.10.2020 alkaen.</p> <p>Toteutui vain osittain, koska suurin osa koulutuksista peruuntui koronaviruspandemian vuoksi.</p>
Varhaiskasvatuspalvelujen arviointi ja suunnittelu vastaamaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tarpeisiin	<p>Metsämiehentien päiväkodin toiminnan loppuminen 1.8.2020.</p> <p>Valmistelutyö Kallaan päiväkodin mahdollisesta siirtymisestä</p>	<p>Päiväkodin toiminta on loppunut suunnitellusti.</p> <p>Valmistelutyö on tehty.</p>	<p>Päiväkodin toiminta loppuu 31.7.2020.</p> <p>Markkinavuoropuhelu Kallaan päiväkodin yksityistämistä pidettiin 11.6.2020.</p>

	<p>yksityiselle palveluntuottajalle.</p> <p>Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennusosan käyttöönottamisen myötä tulevat henkilöstöjärjestelyt ja pedagogisen toiminnan kehittäminen.</p> <p>Aamu- ja iltapäivätoiminnan siirtyminen perusopetukseen 1.8.2020 alkaen.</p>	<p>Henkilöstöjärjestelyt on tehty 31.5.2020 mennessä.</p> <p>Pedagogisen toiminnan kehittämiseen on tehty suunnitelma, jonka mukaan edetään.</p> <p>Toiminta on siirtynyt perusopetukseen aikataulun mukaisesti.</p>	<p>Palvelusetelin sääntökirja on valmistunut 5/2020.</p> <p>Jyväskylänpuiston päiväkodin henkilöstöjärjestelyt on tehty.</p> <p>Suunnitelma ei ole toteutunut 30.6 mennessä.</p> <p>Suunnitelman laadinta alkaa elokuussa 2020.</p> <p>Aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy perusopetuksen järjestettäväksi 1.8.2020 alkaen.</p>
Toimiva ja hyvinvoiva työyhteisö	<p>Pedagogisen johtamisen vahvistaminen ja kehittäminen koulutusten ja rakenteiden avulla.</p> <p>Tiimityötaitojen kehittäminen koulutuksilla ja erilaisilla työpajoilla.</p>	<p>Toteutuneet koulutukset.</p> <p>Pedagogiselle johtamiselle luodut rakenteet ovat käytössä.</p> <p>Pedagogisen toiminnan kehittyminen päiväkodeissa.</p> <p>Toimivat tiimit.</p> <p>Toteutuneet koulutukset ja työpajat.</p>	<p>Koulutukset eivät ole toteutuneet koronaviruspandemian vuoksi.</p> <p>Pedagogisen johtamisen rakenteet ovat käytössä.</p> <p>Pedagogisen toiminnan kehittämiseksi on luotu rakenteet ja suunnitelmat.</p> <p>Koulutukset eivät ole toteutuneet koronaviruspandemian vuoksi.</p>

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot. 30.6.	TS 2021	TS 2022
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	220	216	220	184	218	216
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	42	52	50	56	36	30

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Metsämiehentien päiväkodin toiminnan loppuminen 31.7.2020.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan siirtyminen perusopetukseen 1.8.2020 alkaen.

Valmistelutyö Kallaan päiväkodin mahdollisesta siirtymisestä yksityiselle palveluntuottajalle.

Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennusosan käyttöönottamisen myötä tulevat henkilöstöjärjestelyt ja pedagogisen toiminnan kehittäminen.

Päiväkotien lähiesiemiestyöhön tulee muutoksia, kun Särkelän päiväkodissa aloittaa työnsä päiväkodin johtaja. Tehtävässä painottuu varhaiskasvatuslain (2018) mukaisesti päiväkodin pedagogisen osaamisen ja tiimityön johtaminen ja suunnittelu.

Toteutuma 30.6.2020

Metsämiehentien päiväkodin toiminta loppuu 31.7.2020. Aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy perusopetuksen järjestettäväksi 1.8.2020 alkaen. Kallaan päiväkodin yksityistämisen valmistelu työhön liittyvä markkinavuoropuhelu on pidetty 11.6.2020. Palvelusetelin sääntökirja on valmistunut 5/2020. Valmistelutyö jatkuu elokuussa. Jyväskylänpuiston päiväkodin henkilöstöjärjestelyt on tehty. Pedagogisen toiminnan kehittämisen suunnitelman laadinta aloitetaan elokuussa. Särkelän päiväkodin johtaja on aloittanut työnsä 1.7.2020. Hän toimii myös Kallaan päiväkodin johtajana.

5. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Metsämiehentien päiväkodin toiminnan loppuminen 1.8.2020.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan siirtyminen perusopetukseen 1.8.2020 alkaen.

Kallaan päiväkodin mahdollinen siirtyminen yksityiselle palveluntuottajalle v. 2021 aikana.

Toteutuma 30.6.2020

Metsämiehentien päiväkodin toiminta loppuu 31.7.2020. Aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy perusopetuksen järjestettäväksi 1.8.2020 alkaen. Kallaan päiväkodin yksityistämiseen liittyvä valmistelutyö on aloitettu. Suunnittelu jatkuu elokuussa. Syksyn 2020 aikana on tavoitteena saada tarkempi aikataulutus päiväkodin siirtymisestä yksityiselle palveluntuottajalle. Palvelusetelin sääntökirja on valmistunut 5/2020.

6. Toiminnan painopistealueet 2020

Laadunhallinta- ja arviointijärjestelmän laatiminen ja käyttöönottaminen.

Esiopetuksen paikallisen opetussuunnitelman päivittäminen ja käyttöönottaminen.

Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennusosan käyttöönottamisen myötä tulevat henkilöstöjärjestelyt ja pedagogisen toiminnan kehittäminen.

Valmistelutyö Kallaan päiväkodin mahdollisesta siirtymisestä yksityiselle palveluntuottajalle.

Toteutuma 30.6.2020

Laatukäsikirja, joka sisältää laadunhallinta- ja arviointijärjestelmän tulee hyväksyttäväksi hyvinvointilautakunnan syyskuun kokoukseen. Otetaan käyttöön 1.10.2020 alkaen. Esiopetuksen paikallinen opetussuunnitelma tulee hyväksyttäväksi hyvinvointilautakunnan syyskuun kokoukseen. Otetaan käyttöön 1.10.2020 alkaen. Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennusosan käyttöönottamisen myötä laaditaan suunnitelma toimintakulttuurin ja tiimityöskentelyn kehittämiseksi. Suunnitelman laadinta alkaa elokuussa 2020. Särkelän päiväkodin johtaja aloitti työnsä 1.7.2020, hän toimii myös Kallaan päiväkodin johtajana.

7. Määrärahat

Varhaiskasvatuspalvelut	TA+MUUTOS	TA	MUUTOS	MUUTOS
	2019	2020	€	%
MENOT	-3 046 400	-3 295 220	248 820	1,1
TULOT	249 600	280 220	-30 620	12,3
NETTOMENO	-2 796 800	-3 015 000	218 200	7,8

8. Vastuualueen käyttötalous

Varhaiskasvatuspalvelut	TP	TA+ MUUTOS	TP	TA	KS	Tot. 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	29 568	16 000	49 786	32 220	32 220	16 100
Maksutuotot	236 078	227 000	246 322	241 500	241 500	92 806
Tuet ja avustukset	6 000	6 000	-205	6 000	6 000	0
Muut toimintatuotot	4 277	600	2 901	500	500	1 164
TOIMINTATUOTOT	275 923	249 600	298 805	280 220	280 220	110 070
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-2 145 237	-2 131 090	-2 152 672	-2 308 000	-2 308 000	-1 010 319
Palvelujen ostot	-218 995	-240 140	-241 126	-224 440	-224 440	-92 642
Aineet, tarvikkeet ja tar- varat	-25 995	-9 440	-14 697	-9 860	-9 860	-4 796
Avustukset	-174 717	-180 000	-138 839	-130 000	-130 000	-82 458
Vuokrat	-468 626	-485 430	-485 412	-608 700	-608 700	-376 124
Muut toimintakulut	-14 223	-300	-21 810	-14 220	-14 220	-8 013
TOIMINTAKULUT	-3 047 793	-3 046 400	-3 054 557	-3 295 220	-3 295 220	-1 574 352
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 771 870	-2 796 800	-2 755 752	-3 015 000	-3 015 000	-1 464 282

Varhaiskasvatuspalvelut	TP	TA+ MUUTOS	TP	TA	KS	Tot. 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	
Päivähoitotoimisto						
MENOT	-78 856	-64 020	-69 639	-63 340	-63 340	-28 295
TULOT	9 243	6 000	364	6 000	6 000	0
NETTOMENO	-69 613	-58 020	-69 274	-57 340	-57 340	-28 295
Kallaan päiväkot						
MENOT	-754 179	-679 160	-592 303	-604 990	-604 990	-259 009
TULOT	65 384	62 100	65 214	62 440	62 440	26 652
NETTOMENO	-688 795	-617 060	-527 089	-542 550	-542 550	-232 357
Jyväskylän päiväkot						
MENOT	-778 571	-1 003 680	-1 098 535	-1 457 730	-1 457 730	-672 445
TULOT	106 943	91 000	136 970	114 300	114 300	56 575
NETTOMENO	-671 628	-912 680	-961 565	-1 343 430	-1 343 430	-615 870
Särkelän päiväkot						
MENOT	-787 761	-696 980	-699 810	-721 920	-721 920	-339 469
TULOT	59 939	59 500	63 042	66 980	66 980	16 833
NETTOMENO	-727 821	-637 480	-636 767	-654 940	-654 940	-322 636
Metsämiehentien päiväkot						
MENOT	-335 999	-300 560	-314 081	-188 800	-188 800	-131 544
TULOT	26 483	25 000	31 542	27 500	27 500	9 767
NETTOMENO	-309 516	-275 560	-282 539	-161 300	-161 300	-121 777
Perhepäivähoito						
MENOT	-112 966	-77 000	-100 295	-98 300	-98 300	-49 162
TULOT	4 746	0	0	0	0	145
NETTOMENO	-108 220	-77 000	-100 295	-98 300	-98 300	-49 017
Ostopalvelut						
MENOT	-24 744	-45 000	-41 056	-30 000	-30 000	-11 960
TULOT	3 184	6 000	1 671	3 000	3 000	98
NETTOMENO	-21 560	-39 000	-39 385	-27 000	-27 000	-11 862
Lasten kotihoidon tuki						
MENOT	-174 717	-180 000	-138 839	-130 000	-130 000	-82 458
NETTOMENO	-174 717	-180 000	-138 839	-130 000	-130 000	-82 458
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä						
MENOT	-3 047 793	-3 046 400	-3 054 557	-3 295 220	-3 295 220	-1 574 352
TULOT	275 923	249 600	298 805	280 220	280 220	110 070
NETTOMENO	-2 771 870	-2 796 800	-2 755 752	-3 015 000	-3 015 000	-1 464 282

VASTUUALUE: Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut

1. Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa lakisääteisen perusopetuksen toteuttamisesta Kemijärven kaupungin alueella. Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Lisäksi yksikkö vastaa Kemijärven lukio-opetuksen toteuttamisesta.

Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa opiskelijalle laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja tulevassa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Koulutuksen tulee tukea opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tot. 30.6.2020
Oppilashuoltotyön kehittäminen koulun resursseilla.	Oppilashuoltotoiminnan kehittäminen	Koulun hyvinvointiryhmä kokoontunut säännöllisesti. Laajennettu oppilashuoltoryhmä kokoontunut säännöllisesti. Toteutunut kehittämissyö.	Toteutunut. Ei toteutunut. Toteutunut, mutta jatkuu. Kehitetty jo olemassa ollut järjestelmä, jossa luokanvalvoja, erityisopettaja ja rehtori ovat paremmin tietoisia jokaisen oppilaan tuen tarpeesta ja oppimisen ja koulunkäynnin tilanteesta.
amu- ja iltapäivätoiminnan siirtäminen perusopetuksen vastuulle.	Luodaan malli järjestää laadukasta aamu- ja iltapäivätoimintaa osana koulujen toimintaa.	Aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutumisen toimintasuunnitelman mukaisesti.	Toteutunut. Toiminta on alkanut 12.8.2020 perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden järjestämänä.
Opetussuunnitelman mukainen laadukas opetus.	Opetussuunnitelman päivitys. Opetushenkilöstön täydennyskoulutus. Hankehakujen toteuttaminen ja	Toteutunut päivitys. Toteutuneet koulutukset. Haetut ja saadut avustukset.	Toteutunut. Arviointi –luku on päivitetty. Toteutunut. Arviointi –lukuun on järjestetty koulutusta opettajille. Haettu seuraavia avustuksia:

	hankeavustusten hyödyntäminen.		*Kerhotoiminnan avustus, * Koulutuksellinen tasa-arvoraha * Avustus koronan keväällä aiheuttamaan oppimisvajeeseen peruskoulussa. * Liikkuva toinen aste – avustus lukiolle. Saatu lihavoidut hankeavustukset.
Kouluverkon muutoksiin valmistautuminen.	Uudisrakennuksen suunnittelutyön loppuunsaattaminen (pohjapiirros, sisustus yms.).	Toteutuminen.	Toteutunut sisustusta lukuun ottamatta.
	Henkilöstön valmistautuminen uuteen toimintakulttuuriin yhdessä koulussa.	Toteutuminen.	Ei toteutunut.
	Oppilaiden valmistaminen uutta koulua varten.	Toteutuminen.	Ei toteutunut.
	Oppimateriaalin yhtenäistäminen.	Toteutuminen.	Toteutunut osittain.
	Koulukuljetusten suunnittelu yhtä koulua varten.	Toteutuminen.	Työ aloitettu.

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot. 30.6.	TS 2021	TS 2022
Perusopetuksen oppilasmäärä (sis. esioppilaat)	517	515	481	469	483	461
Lukion opiskelijamäärä + kaksoistutkintolaisten määrä.	67 + 13	62 + 13	75	63+12	70	70
Perusopetuksen toimintamenot/oppilas €	11 700	11 500	12 500	6 000	12 500	12 500
Lukion toimintamenot/opiskelija €	10 200	9 060	8 900	3 900	9 200	9 200

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Keskustan uuden koulun suunnittelu jatkuu, niin tilojen kuin henkilöstönkin osalta. Oppilaita aletaan myös valmistamaan muutokseen erityisesti vuoden loppupuolella. Uuteen kouluun liittyvät Hillatien nykyisen koulurakennuksen remontit vaikeuttavat arkea seuraavan lukuvuoden aikana. Remontit voidaan tehdä kuitenkin siten, että koulutyö voi rakennuksessa jatkua.

Aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy vastuualueelle varhaiskasvatuksesta ja tämä tuo mukanaan paljon uutta kouluille. Tähän muutokseen valmistautuminen kevätkaudella sekä muutoksen toteuttaminen kesällä 2020 ovat merkittäviä asioita.

Opettajarekrytoinneissa haasteena on ollut mm. pätevän henkilökunnan saaminen. Lähes jokaisessa rekrytoinnissa pätevien hakijoiden määrä on hyvin alhainen tehtäviä jo jouduttu laittamaan uudelleen hakuun.

Perusopetuksessa on aloitettu valmistavan opetuksen ryhmä Hillatien koululla. Ryhmän koko on neljä oppilasta.

Toteutuma 30.6.2020

Remontti Hillatiellä on alkanut. Samoin uudisrakennuksen rakennustyöt. Aamu- ja iltapäivätoiminta on siirtynyt perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden vastuulle. Apip -hoidon toimintasuunnitelma on päivitetty ja toimintamaksut tarkastettu. Henkilöstörekrytointi on suoritettu. Opettajarekrytoinneissa haasteena on vähäinen hakijamäärä jopa luokanopettajien kohdalla. Valmistava opetus jatkuu joulukuun 2020 asti Hillatien koululla.

5. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Henkilöstörekrytoinneissa huomioidaan yhteen kouluun siirtyminen syksyllä 2021 siten, että nyt tarvittavaa henkilöstöä on palkattu määräaikaisena ja osa tehtävistä on jo nyt järjestetty sisäisin järjestelyin.

Lisärakennuksen rakentamiseen ja nykyisen Hillatien koulun tiettyjen osien remontointiin liittyvät suunnitelmat on saatu valmiiksi ja tarjouskilpailu on käynnissä.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy vastuualueelle varhaiskasvatustalvella kesällä 2020. Siirtymistä on valmisteltu henkilöstösuunnittelun osalta talvella 2020.

Toteutuma 30.6.2020

Henkilöstörekrytointien osalta on tuleva kouluverkko muutos huomioitu siten, että on palkattu vakinaisten työntekijöiden sijaan määräaikaisia työntekijöitä. Lisärakennuksen rakentaminen on vauhdissa ja vanhassa koulurakennuksessa on tehty remonttia, jotta rakennuksen käytettävyyttä parantuisi. Apip -toiminta on siirtynyt perusopetuksen vastuulle. Asiakasmaksuihin ja toiminta-aikoihin on tehty päivitystä.

6. Toiminnan painopistealueet 2020

Käynnissä olevat hankkeet saatetaan loppuun ja uusia hankehakuja tehdään.

Opetussuunnitelmien mukaisen opetuksen järjestäminen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen osana perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluita.

Keskustan uuteen kouluun valmistautuminen tilojen, henkilöstön ja opettajien osalta.

Toteutuma 30.6.2020

On toimittu yllä mainittujen painopistealueiden mukaisesti

7. Määrärahat

Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut	TA+MUUTOS	TA	MUUTOS	MUUTOS
	2019	2020	€	%
MENOT	-6 902 830	-6 817 910	-84 920	-1,2
TULOT	213 250	258 110	-44 860	21
NETTOMENO	-6 689 580	-6 559 800	-129 780	-1,9

8. Vastualueen käyttötalous

Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	TOT 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	157 225	95 000	63 172	79 200	79 200	23 808
Maksutuotot	19 540	26 000	16 121	24 900	24 900	4 530
Tuet ja avustukset	65 926	90 000	108 838	150 710	150 710	117 238
Muut toimintatuotot	3 185	2 250	3 563	3 300	3 300	1 649
TOIMINTATUOTOT	245 875	213 250	191 694	258 110	258 110	147 225
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-4 096 927	-4 184 100	-4 327 234	-4 382 210	-4 382 210	-2 062 389
Palvelujen ostot	-1 094 021	-1 040 470	-1 073 417	-865 010	-865 010	-432 151
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-183 554	-144 070	-145 149	-117 580	-117 580	-79 542
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	-1 411 969	-1 530 690	-1 526 294	-1 429 950	-1 429 950	-731 788
Muut toimintakulut	-6 844	-3 500	-6 310	-23 160	-23 160	-13 310
TOIMINTAKULUT	-6 793 314	-6 902 830	-7 078 405	-6 817 910	-6 817 910	-3 319 180
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 547 793	-6 689 580	-6 886 711	-6 559 800	-6 559 800	-3 171 955

Perusopetus- ja lu- kiokoulutuspalvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	TOTO 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
Särkelän koulu						
MENOT	-1 326 634	-1 297 440	-1 305 042	-1 316 360	-1 316 360	-574 976
TULOT	9 461	0	9 656	8 850	8 850	258
NETTOMENO	-1 317 173	-1 297 440	-1 295 387	-1 307 510	-1 307 510	-574 718
Isokylän koulu						
MENOT	-1 850 163	-1 872 390	-1 899 356	-1 841 980	-1 841 980	-877 322
TULOT	4 929	750	5 403	4 500	4 500	2 190
NETTOMENO	-1 845 234	-1 871 640	-1 893 952	-1 837 480	-1 837 480	-875 132
Hillatien koulu						
MENOT	-2 065 781	-2 111 720	-2 100 698	-2 152 980	-2 152 980	-1 053 041
TULOT	4 603	1 500	8 384	9 500	9 500	695
NETTOMENO	-2 061 178	-2 110 220	-2 092 314	-2 143 480	-2 143 480	-1 052 346
Jakamattomat						
MENOT	-481 886	-440 510	-581 183	-417 170	-417 170	-312 658
TULOT	203 330	185 000	149 147	210 000	210 000	135 024
NETTOMENO	-278 556	-225 510	-432 036	-207 170	-207 170	-177 634
Esiopetus						
MENOT	-277 717	-351 960	-399 877	-313 930	-313 930	-150 123
NETTOMENO	-277 717	-351 960	-399 877	-313 930	-313 930	-150 123
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta						
MENOT	-108 950	-132 460	-116 380	-101 150	-101 150	-42 482
TULOT	19 492	14 000	14 965	14 550	14 550	4 022
NETTOMENO	-89 458	-118 460	-101 415	-86 600	-86 600	-38 460
Lukio						
MENOT	-682 033	-696 350	-675 869	-674 340	-674 340	-306 706
TULOT	4 061	12 000	4 139	10 710	10 710	5 036
NETTOMENO	-677972	-684 350	-671 730	-663 630	-663 630	-301 670
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut yh- teensä						
MENOT	-6 793 314	-6 902 830	-7 078 405	-6 817 910	-6 817 910	-3 319 180
TULOT	245 875	213 250	191 694	258 110	258 110	147 225
NETTOMENO	-6 547 439	-6 689 580	-6 886 711	-6 559 800	-6 559 800	-3 171 955
TP2018 sis.valmistavan opetuksen						

VASTUUALUE: Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut

1. Toiminta-ajatus

Tuotetaan seutukunnan asukkaille, yhdistyksille ja matkailijoille monipuolisia kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluja sekä musiikki- ja kansalaisopiston palveluja. Tavoitteena on hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen ja uusien taitojen ja tietojen oppiminen.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tot. 30.6.2020
Seutukunnallinen yhteistyö	Erityisosaamisen ja palveluiden tuottaminen	Yhteiset asiakkaat ja palveluiden käyttäjät	Koronasulku rajoitti toimintaa 17.3.-31.5. eikä tavoitteeseen päästy
Talouden sopeuttaminen	Tarjonnan suhteuttaminen asukkaiden määrään	Palvelu- ja käyttäjä-määrät	Koronasulku rajoitti palveluiden tarjontamahdollisuudet
Yhteistyö sivistyspalveluiden ja järjestöjen kanssa	Yhteistyön kehittäminen ja toiminta	Tapahtumat	Koronasulku keskeytti pääsääntöisesti yhteiset tapahtumat

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot. 30.6.	TS 2021	TS 2022
Kansalaisopiston opetustunnit yhteensä	7 947	7 499	7 000	2675	7 000	7 000
Kemijärvi	5 987	5 887	5 600	2181	5 600	5 600
Pelkosenniemi	1 195	669	800	327	800	800
Savukoski	765	943	600	166	600	600
Kansalaisopiston kurssiopiskelijat	4 281	4 021	3 500	1791	3 500	3 500
Kansalaisopiston toimintakate € / asukas	35	36	36	12	36	36
Kansalaisop. tuntihinta €, netto	20	18	19	10	19	19
Musiikkiopiston opetustuntimäärä: yhteensä	9 575	8 842	8 874	4194	8 874	8 874
Kemijärvi	6 537	5 754	5 835	2706	5 835	5 835
Pelkosenniemi	638	655	664	810	664	664
Savukoski	631	679	640	354	640	640
Salla	1 769	1 754	1 735	324	1735	1735
Musiikkiopiston oppilasmäärä	282	284	281	253	281	281

Musiikkiopiston toimintakate € / asukas*	44	43,89	43,50	19,23	43,20	43,30
Musiikkiopiston tuntihinta €, netto*	20	21,18	21	15,11	21	21
Kirjastoaineiston hankinnat, kpl (kirjat, av, lehtivsk.)	3 657	2 094	1 800	972	1 700	1 700
Kirjaston lainaukset, kpl / asukas	14	12	11	4 (7 302 as.)	11	11
Kirjaston fyysiset käynnit	51 448	48 320	47 000	15 266	46 000	45 000
Kirjaston verkkokäyntikerrat	16 265	20 377	20 000	til. 1/vuosi	18 900	17 800
Kirjastossa järjestetyt tapahtumat: kpl / osallistujat	30/1000	84/1828	40/1000	21/345	40/1000	40/1000
Kirjastotilan ulkopuolinen käyttö: muu kuin kirjaston käyttö kpl	139	156	130	28	125	120
Liikuntahallin kävijämäärä	45 713	57 232	57 200	19 748	57 200	57 200
Uimahallin käyntikerrat	63 950	63 701	63 700	21 153	63 700	63 700
Nuorisopalvelujen tapahtumapäivät	94	65	65	15	65	65
Nuorisotilojen kävijämäärä*	6 716	5 500	5 500	636	5 500	5 500
Etsivä nuorisotyö tavoitetut hlöt: mies/nainen	61, 37/24	55	55	58	55	55
Kulttuuritilaisuuksien määrä	175	210	200	93	230	230
Kulttuurikeskuksen varaukset	304	345	300	227	350	350
Kulttuurikeskuksen kävijämäärä	16 213	14 667	17 000	3456	17 000	17 000

*v. 2018 tilastointitapaa ei tiedossa. 2020 tilastoidaan kaikki tilojen käyttäjät.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan tilat kiinni 18.3. alkaen valtioneuvoston suosituksen ja AVI:n määräyksen mukaan. Nuoriso-, uima- ja liikuntahalli, kulttuuritiloihin on saatu sähköiset kävijälaskurit.

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kansalaisopisto: Lisätään yhteistyötä eri toimijoiden ja Lapin opistopiirin kanssa. Kehitetään hanketyötä yhdessä Lapin opistopiirin ja Meri-lapin opistopiirin kanssa. Opetustuntikohtainen valtionavustus on 57 %. Henkilökunnassa muutoksia toimistossa ja tuntiopettajissa. Yhteistyö kunnan eri toimijoiden kanssa jatkuu, jos rahoitus myönnetään.

Musiikkiopisto: Koillis-Lapin musiikkiopiston 50-vuotis juhluvuosi 2020–2021. Opetustuntikohtainen valtionavustus on 57 %. Yhteistyön kehittäminen. Tehostetaan tilojen käyttöä. Yhteishankkeet muiden musiikkiopistojen kanssa. Henkilökunnassa on ollut isoja muutoksia, syksyksi rekrytoidaan uusia opettajia.

Kirjasto: Kirjastoauton myynti toteutuu toukokuussa 2020. Kirjaston aukioloaikoja supistettiin maaliskuusta alkaen 31 h/kk. AVI myönsi omatoimikirjaston perustamiseen 12 000 €.

Kulttuuripalvelut: Sähköisen varauskalenterin käytön tehostaminen ja hintoja on tarkistettu. Avustukset tulevat vastikkeellisiksi.

Liikuntapalvelut: Jaettavien avustusten määrä on pudonnut 5 000€. Liikuntatilojen käyttöasteen tehostaminen ja tilojen päivittäminen vastaamaan asiakastarpeita.

Nuorisopalvelut: Koulujen kanssa toteutetaan ennaltaehkäisevää palvelua. Tilojen päiväkäyttöä tehostetaan, tilavuokria tarkistetaan ja avustusten jakoperusteita selkiytetään. Palveluja kehitetään läpinäkyväksi ja palveluja auditoidaan. Henkilökunnan työnkuvat on selkeytetty. Uusia palvelumuotoja otetaan käyttöön (digitaalinen nuorisotyö).

Toteutuma 30.6.2020

Kansalaisopisto: Kemijärven kansalaisopisto on mukana kahdessa uudessa opetushallituksen myöntämässä hankkeessa yhteistyössä Lapin opistopiirin kanssa. Toisessa hankkeessa on mukana myös Kemijärven työllisyysyksikkö. Musiikkiopisto: Koronasulun aikana opetus toteutettiin pääsääntöisesti etänä. Kirjasto: Kirjastoauton myynti toteutui 2.6.2020. Omatoimikirjasto

hankkeen suunnittelu on aloitettu ohjausryhmän kanssa. Nuorisopalvelut: Palvelut siirrettiin suurlta osalta verkkoon koronasulun aikana. Nuoriso-ohjaajat sekä etsivä nuorisotyö toteuttivat nuorisotyötä verkossa. Nuoriso-ohjaajat toimivat myös maaliskuussa kotiapupalvelussa ja toukokuussa siirtyivät lisäresursseiksi etsivään nuorisotyöhön auttaen peruskoulun oppilaita läksyjen teossa verkossa sekä nuorisotiloilla. Etsivä nuorisotyö toteutti yhteistyössä sosiaali- ja päihdepalveluiden kanssa kuntotuttavaa työtoimintaa nuorille verkossa ja kesäkuussa nuorisotiloilla. Liikuntapalvelut: Yleisavustukset jaettiin kesäkuussa vastikkeellista toimintaa vastaan. Koronasulun aikana päivitettiin uimahallin ja liikuntahallin kuntosaleja sekä tiloja yleisesti. Uimakoulu toteutettiin viikolla 26 6-12 -vuotiaille. Korona aiheutti muutoksia palveluiden toteuttamiseen ja aikatauluihin. Kulttuuripalvelut: Kaupungin taideteosten sijaintipaikkojen kirjaaminen ja tilojen päivittäminen koronasulun aikana.

5. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Asiakasmaksuja korotettiin 1.1.2020 alkaen uimahallissa. Musiikkiopiston ja kansalaisopiston asiakasmaksuja korotetaan syyslukukaudella. Liikuntahallin maksuja korotetaan 1.9.2020 alkaen. Kulttuuritilojen vuokrien perusteita tarkennettiin.

Hyvinvointilautakunnan myöntämät avustukset tulevat vastikkeellisiksi. Kohde- ja yleisavustusten saantiperusteita tarkistetaan (kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut). Avustusten euromäärä on pienentynyt.

Henkilöstömäärä on pienentynyt (kansalaisopisto, kirjasto ja nuorisopalvelut). Kirjastoauton myynti on varmistumassa (kevät 2020).

Tiloja vuokrataan lautakunnan hyväksymillä maksuilla. Varauksia tehdään varauskalenterin kautta. Toimintaa keskitetään tiedonkulun turvaamiseksi ja tilasäästöjen saamiseksi.

Toteutuma 30.6.2020

Kirjastoauton kauppakirja allekirjoitettiin 2.6.2020. Kirjastoautonkuljettaja/virkailija nimeke muutettiin kirjastonhoitajaksi; ollut poissa maaliskuusta lähtien. Kirjastoon palkattiin määräaikaiseen työsuhteeseen yksi henkilö vuoden loppuun. Kirjastoavustaja jäi eläkkeelle 1.6.2020. Liikuntapalvelut: Liikuntapaikat suljettuna 17.3.-31.5.2020. Henkilökunta oli kaupungin muissa töissä koronasulun aikana. Liikuntapaikkoja remontoitu ja huollettu tuona aikana muiden tehtävien ohessa. Säästetty iltavaltontakuluista. Avustukset myönnettiin vastikkeellisena.

Nuorisopalvelut: Oppisopimusopiskelija valmistui nuoriso-ohjaajaksi kesäkuun lopussa 2020 ja tehtävään haettiin täyttölupa.

Kansalaisopiston ja musiikkiopiston opetusjärjestelyt korona-aikana toivat säästöjä matkakuulissa sekä opetuksessa. Kulttuuri: Avustukset myönnettiin vastikkeellisina.

6. Toiminnan painopistealueet 2020

Painopisteenä ovat yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Eri yksiköiden yhteistyötä lisätään ja laajan ammatillisen osaamista hyödynnetään. Tehdään ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa työtä, jolla tasa-arvoistetaan kuntalaisten osallisuutta. Oppimis- ja toimintaympäristöjä kehitetään sekä tuetaan luovuutta ja hyvinvointia. Uusia työmuotoja otetaan käyttöön (etäopetus, virtuaaliympäristöt). Omatoimisuutta lisätään kirjastopalveluissa.

Toteutuma 30.6.2020

Uusia työmuotoja otettiin haltuun koronasulun myötä. Kuntosalitoimintaa järjestettiin luovasti turvavälit ja hygienia huomioiden liikuntahallin pihalla. Etäopetus, virtuaalinuorisotila ja verkkopalaverit mahdollistivat arjen sujumisen ja uuden kehittämisen. Kirjaston omatoimihankkeen suunnittelu on aloitettu. Kirjastoaineisto (n. 60 000) käydään läpi, jotta omatoimilainaus onnistuu.

7. Määrärahat

Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	TA+MUUTOS	TA	MUUTOS	MUUTOS
	2019	2020	€	%
MENOT	-4 074 230	-3 795 450	-278 780	-6,8
TULOT	697 690	701 500	-3 810	1
NETTOMENO	-3 376 540	-3 093 950	-282 590	-8,4

8. Vastualueen käyttötalous

Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	TOT. 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	153 839	124 210	158 894	153 600	153 600	73 946
Maksutuotot	352 830	410 400	381 904	379 500	379 500	141 018
Tuet ja avustukset	117 277	97 250	76 990	121 500	121 500	75 505
Muut toimintatuotot	49 033	65 830	77 145	46 900	46 900	85 326
TOIMINTATUOTOT	672 979	697 690	694 933	701 500	701 500	375 795
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-1 754 227	-1 850 600	-1 690 279	-1 637 840	-1 637 840	-774 477
Palvelujen ostot	-249 698	-253 600	-238 106	-231 120	-231 120	-64 497
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-115 496	-121 740	-111 791	-117 220	-117 220	-51 534
Avustukset	-148 780	-160 000	-162 173	-155 000	-155 000	-65 800
Vuokrat	-1 559 959	-1 671 950	-1 657 506	-1 626 550	-1 626 550	-810 234
Muut toimintakulut	-20 679	-16 340	-15 975	-27 720	-27 720	-14 854
TOIMINTAKULUT	-3 848 840	-4 074 230	-3 875 832	-3 795 450	-3 795 450	-1 781 395
TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-3 175 862	-3 376 540	-3 180 899	-3 093 950	-3 093 950	-1 405 600

Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	TOT 20.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
Kansalaisopisto Kemijärvi						
MENOT	-474 825	-592 330	-455 568	-475 400	-475 400	-208 177
TULOT	115 927	127 750	121 844	108 500	108 500	47 069
NETTOMENO	-358 898	-464 580	-333 724	-366 900	-366 900	-161 108
Kansalaisopisto Pelkosenniemi						
MENOT	-71 807	-57 840	-61 077	-51 180	-51 180	-17 108
TULOT	41 250	60 000	35 458	40 000	40 000	18 176
NETTOMENO	-30 557	2 160	-25 619	-11 180	-11 180	1 068
Kansalaisopisto Savukoski						

MENOT	-44 431	-28 490	-42 670	-28 650	-28 650	-6 733
TULOT	24 865	28 000	24 479	23 000	23 000	10 774
NETTOMENO	-19 566	-490	-18 191	-5 650	-5 650	4 041
Kansalaisopiston hankkeet						
MENOT	-11 914	0	-25 675	0	0	-11 257
TULOT	12 634	0	25 675	58 000	58 000	19 630
NETTOMENO	720	0	0	58 000	58 000	8 373
Musiikkiopisto Ke-mijärvi						
MENOT	-520 238	-562 280	-508 360	-541 770	-541 770	-230 836
TULOT	57 387	64 130	62 995	68 100	68 100	30 953
NETTOMENO	-462 851	-498 150	-445 365	-473 670	-473 670	-199 883
Musiikkiopisto Pelkosenniemi						
MENOT	-43 941	-49 230	-46 963	-50 300	-50 300	-25 354
TULOT	18 848	18 870	19 642	25 490	25 490	12 622
NETTOMENO	-25 093	-30 360	-27 321	-24 810	-24 810	-12 732
Musiikkiopisto Sa-vukoski						
MENOT	-44 745	-44 900	-40 204	-43 700	-43 700	-18 937
TULOT	15 368	15 520	11 609	18 740	18 740	9 259
NETTOMENO	-29 377	-29 380	-28 595	-24 960	-24 960	-9 678
Musiikkiopisto Salla						
MENOT	-110 377	-121 290	-119 460	-124 410	-124 410	-53 124
TULOT	40 661	42 120	44 687	54 870	54 870	26 015
NETTOMENO	-69 716	-79 170	-74 773	-69 540	-69 540	-27 109
Kulttuurityö						
MENOT	-342 825	-287 060	-283 582	-295 730	-295 730	-130 480
TULOT	61 356	41 200	8 307	5 500	5 500	4 802
NETTOMENO	-281 468	-245 860	-275 275	-290 230	-290 230	-125 678
Kirjasto						
MENOT	-506 842	-501 000	-489 757	-424 010	-424 010	-225 987
TULOT	15 440	12 100	14 134	13 800	13 800	75 112
NETTOMENO	-491 401	-488 900	-475 623	-410 210	-410 210	-150 875
Nuorisotoimi						
MENOT	-276 601	-307 140	-242 938	-235 500	-235 500	-94 234
TULOT	59 503	47 000	71 205	49 500	49 500	50 571
NETTOMENO	-217 098	-260 140	-171 733	-186 000	-186 000	-43 662
Uimahalli						
MENOT	-829 918	-940 750	-967 564	-960 340	-960 340	-478 355
TULOT	179 670	216 000	222 483	202 500	202 500	62 228
NETTOMENO	-650 248	-724 750	-745 081	-757 840	-757 840	-416 127
Liikuntahalli						
MENOT	-434 645	-419 040	-424 319	-408 500	-408 500	-206 014
TULOT	30 069	25 000	32 415	33 500	33 500	11 582
NETTOMENO	-404 576	-394 040	-391 903	-375 000	-375 000	194 432
Muu toiminta						
MENOT	-135 732	-162 880	-167 695	-155 960	-155 960	-74 540
NETTOMENO	-135 732	-162 880	-167 695	-155 960	-155 960	-74 540

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut						
MENOT	-3 848 840	-4 074 230	-3 875 832	-3 795 450	-3 795 450	-1 781 395
TULOT	672 979	697 690	694 933	701 500	701 500	375 795
NETTOMENO	-3 175 862	-3 376 540	-3 180 899	-3 093 950	-3 093 950	-1 405 600

VASTUUALUE: Sairauksien ehkäisy ja hoito

1. Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on perusterveydenhuollon palveluiden tuottaminen kuntalaisille asiakaslähtöisesti, oikea-aikaisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti siten, että saavutetaan optimaalinen terveyshyöty. Tavoitteena ovat joustavat ja saumattomat palveluketjut hyvässä yhteistyössä Kemijärven kaupungin muiden vastuualueiden ja erikoissairaanhoidon sekä yksityisten sosiaalihuollon palveluntuottajien kanssa. Terveystieteiden palvelut tuotetaan tasapuolisesti, kustannustehokkaasti ja palveluprosessin läpinäkyvyyttä lisäämällä.

Palveluihin kuuluvat avoterveydenhuolto, vuodeosasto, kotiutustiimi, laboratorio, radiologia, lääkinnällinen kuntoutus, lääkehoito, ensihoito, suun terveydenhuolto, työterveyshuolto, erikoissairaanhoidon sekä terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tot. 30.6.2020
Turvataan potilaan hoidon tarpeen arviointi ja hoitoon pääsy lain edellyttämässä ajassa	Kontrollien määrittäminen yksilöllisesti, kontrollien harventaminen Kiireellisten aikojen varaaminen Päivystyksen sujuvuus Hoidon tarpeen arvioinnin tehostaminen	Käyntien määrät Jonojen pituus T3 (vrk)	Koronan takia luvut eivät kuvaa normaalia toimintaa
Hoidon tarpeen arvioinnin ja keskitetyn palveluneuvonnan kehittäminen	Henkilöstön koulutus Henkilöstön määrittäminen Työnjaon arviointi	Toiminnan aloittaminen Koulutusten toteuttaminen Käynnit lääkäri/hoitaja	Keskitetty palveluneuvonta aloittanut
Kansansairauksien ehkäisy ja hoitotoiminta	Hoitopolkujen määrittäminen, hyvän hoidon malli, työnjako lääkäri/sh, omahoito	Suoritteet Kutsujonot (lkm, vrk)	Koronan takia tilastot eivät kuvaa normaalia toimintaa
Päivystystoiminnan arviointi, aukioloaikojen supistaminen (joka päivä klo 8-18)	Selvittelytyöryhmän perustaminen kehittämistyö, hoitopolun määrittäminen, hta-koulutus Neuvottelut aukioloajoista	Suoritteet (päivystys/vastaanotto) Asiakaspalautte (Roidu) Toteuttaminen	Selvittelytyöryhmä aloittanut Neuvoteltu naapurikuntien kanssa: näkemys yhteinen supistamisesta Neuvottelut Lshp:n kanssa vasta alkuvaiheessa koronan takia

Vuodeosaston sairaansijamäärän laskuun varautuminen (25 ss v 2021)	Jatkohoitopaikkojen määrittäminen kriteerien mukaan Ennakoiva kotiuttaminen Kotihoidon ja kotiuttamistien hyödyntäminen	Sairaansijamäärä Kuormitus	30 ss 96%
Arviointi ja kuntoutusyksikön toiminnan aloittaminen osastotyössä (11 ss, akuuttitoiminta 19 ss)	Työryhmän perustaminen, kehittämistyö, kotiuttamisen hoitopolun määrittäminen moniammatillisena työnä	Toteutuminen Osastokuormitus Henkilöstömitoitus	Ei toteutunut Strateginen päätös: vuodeosastolla edelleen pitkäaikaispotilaita, kehitysvammaapalveluista lisää Kuormitus 96% Hoitajamitoitusta alennettu: 0,6-0,7
Työllisyyden hoidon lääkäripalveluiden tuottaminen omana toimintana	Kouluttautuminen Kuntoutuslääkärin tuki	Toteutuminen	Toteutunut
Työterveyshuollon järjestämistä vastuun ja kaupungin oman tth:n järjestämisen arviointi	Kilpailutuksen/osakkuuden arviointi, mahdollinen kilpailutus	Toteutuminen	Tth:n kilpailutus loppuvuosi 2020 (Hansel yhteistyökumppanina)
Erikoislääkärivastaanottojen arviointi	Kustannustehokkuuden arviointi, läheteiden määrän kehitys, naapurikuntien käyttö, Lshp:n toiminta	Toteutuminen	Tehty: gynekologia, KNK, ortopedia lopetettu

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot. 30.6.	TS 2021	TS 2022
Lääkäreiden vastaanottokäynnit/päivystysajan käynnit	11985/3803	11668/3914	10500/4000	3972/1629	10000/4000	10000/4000
Hoitopäivät/kuormitus	11575/80%	11414/103%	10 000/85%	5217/96%	8000/85%	6500/85%
Somaattinen eshkäyttö hvp/avokäynnit	4070/11231	4355/12485	4100/13000	2159/6393	4000/13000	4000/13000
Mielenterveys esh, hvp/avo	1697/1039	1248/1054	1200/1000	545/505	1100/1000	1100/1000

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupungin väestön väheneminen ja ikääntyneiden suhteellisen osuuden lisääntyminen on kaikelle toiminnalle haaste.

Talouden heikkeneminen ja talouden sopeuttamisohjelma johtavat resurssien vähenemiseen ja samalla on toimintaa kehitettävä siten että toiminnan laatu ei merkittävästi huonone ja että potilaita voidaan hoitaa valtakunnallisten kriteerien mukaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen jatkuu. Maakunnallisella tasolla on tärkeää olla aktiivisesti mukana suunnittelu ja kehittämistyössä.

Toteutuma 30.6.2020

Maakunnalliseen tulevaan sotehankkeen rahoitussuunnitteluun osallistuttiin aktiivisesti. Talouden tervehdyttämishojelman mukaisen konsultin työtä alettiin hyödyntämään.

5. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Vuodeosastopaikat:

Osaston rakennetta muutetaan siten, että osastolle tulee 11 sairaansijan (15 ss ei ole mahdollinen tilojen takia) kuntoutus ja arviointiyksikkö ja 19 ss akuuttiyksikkö. Suunnittelussa on mukana osaston henkilökunnasta muodostettu työryhmä. Toiminta alkaa toukokuussa 2020. Toiminnan muutos selkeyttää toimintaa ja henkilöstösäästö on n 4 htv vuositasolla.

Sairausajamäärän vähennys vuosina 2021-2022 on n 10 ss edellyttäen että ikäihmisten palveluissa on saatu vaihtoehtoisia hoito/hoivamuotoja.

Tehtäväkuvien tarkistus:

Tehtäväkuvien tarkastelua ja työn jakamista on toteutettu jo useamman vuoden ajan. Tähän prosessiin liittyy myös palvelutason lasku ja digitalisaation parempi hyödyntäminen mm terveydenhuoltoon liittyvän ns toimistotyön osalta niin lääkärin kuin toimistotyöntekijänkin työssä. Valtakunnallisen tulevaisuuden sote-keskus-kehittämisen hankkeen (alkaa syksyllä 2020) myötä pyritämme saamaan tukea toimintakulttuurin muuttamiseen. Muuttamisen tarkoituksena on vähentää kuluja ja jonoja. Em toiminta on vähentänyt vuoden 2020 aikana avoterveydenhuollossa 3 htv:a.

Aukioloaikojen supistaminen:

Selvittelyssä on aukioloaikojen supistaminen siten, että kiirevastaanotomme (päivystys) olisi auki kaikkina päivinä klo 8-18 nykyisen klo 8-21 sijaan. Suunnitelma vaatii neuvottelut sekä naapurikuntien että sairaanhoitopiirin kanssa. Naapurikunnat, Pelkosenniemi-Savukoski ktky ja Salla tukevat suunnitelmaa. Sairaanhoitopiirissä asiaa käsitellään huhtikuussa 2020 päivystysten ja ensihoidon seurantatyöryhmässä.

Aukiolon supistaminen vaatii virkatyöajan toiminnan tehostamista ja tehtäväjaon tarkistamista edelleen.

Kustannussäästöä syntyy sekä lääkäri että hoitajakustannuksissa. Lisäkustannuksia syntyy erikoissairaanhoidon käytöstä. Sopimusneuvotteluja kustannusten jaosta naapurikuntien kanssa käydään vasta sairaanhoitopiirin neuvottelujen jälkeen ja tämäkin vaikuttaa siihen, mikä lopullinen kustannussäästöarvio on.

Mikäli neuvotteluissa päästään sopimukseen jossa voimme supistaa aukioloaikaa huomioiden mahdollisen sairaanhoitopiirin muiden kuntien halukkuuden tehdä samansuuntaisia ratkaisuja ja tähän liittyvien selvittelyjen, muutoksen aikaisin ajankohta olisi mahdollisesti vuoden 2021 alusta.

Erikoislääkärivastaanotot Lapponiassa:

Ortopediassa, gynekologiassa ja korva-, kurkku ja nenätaudeissa terveyskeskuslääkäreiden tekemät lähetteet ovat vähitellen vähentyneet ja vastaanottoja on harvennettu, mikä osaltaan myös

vähentää uusia läheteitä. Ko erikoisalojen vastaanotot on päätetty lopettaa helmi-toukokuussa 2020 ja näillä erikoisaloilla käyttää keskussairaala, jossa näiden erikoisalojen toiminnassa ei ole viime aikoina ollut ongelmaa. Toimintamuutoksen säästö on korkeintaan 0,5 hoitajan htv.

Radiologia, kardiologia ja gastroenterologia ovat meillä tutkimuserikoisaloja, joissa läheteellä pyydetään tietty diagnostikkaan liittyvä tutkimus ja ko tutkimus tehdään Lapponiassa keskussairaalan sijaan huomattavasti halvemmalla. Näitä tutkimuksia ostavat myös naapurikunnat, esim kardiologiassa n kolmanneksen. Varsinkin kardiologiset tutkimukset ovat lisääntyneet jatkuvasti. Tässä vaiheessa tarvitsemme myös gastroenterologia koska toinen tähyistäjistemme on vielä koulutusvaiheessa. Em erikoisaloja ei kannata lopettaa kustannussyistä.

Geriatrian palveluista neuvottelemme Sallan kanssa ja tarkoituksen on tehdä alueellista yhteistyötä sekä itse geriatrin palveluissa kuin geriatrisessa laajemmassa osaamisessa, yhteistyön on tarkoitus alkaa vuoden 2021 alusta.

Suun terveydenhuolto:

Perlaconin esityksestä poiketen suunnitelmana on vuodelle 2022 4 hammaslääkärinä, 1 suuhygienisti ja 5 hammashoitajaa, mikä on edullisempi vaihtoehto. Toteutetaan eläköitymisen myötä.

Toteutuma 30.6.2020

Osaston sairaansijamäärä pysyy ennallaan eli 30 ss, mutta rakennemuutos osaston jakamisesta on tehty kesän aikana ja hoitajamitoituksen väheneminen näkyy 30.08 alkaen. Varsinaista arviointi ja kuntoutusyksikköä ei voitu toteuttaa koska kehitysvammopalveluissa Vesapolun yksikkö lakkautettiin ja osa asukkaista sijoittui pitkäaikaispotilaaksi vuodeosastolle toimintakykyä ja ikänsä perusteella. Näiden asukkaiden ja vuodeosastolla jo ennestään olleiden laitospotilaiden oikea sijoituspaikka olisi tehostettu palveluasuminen, mutta näitä paikkoja ei ole saatavilla. Tavoitteena on kuitenkin lähivuosina sijoittaa ikäihmiset ikäihmisten palveluihin ja saada laskettua osaston paikkaluku vastaamaan vain akuuttia sairastamista, n 15-20 ss. Laitospaikkamme nostavat perusterveydenhuollon kustannuksia ja vastaavasti pienentävät kehitysvammopalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kustannuksia. Hoitajamitoitus lasketaan nykyisestä 0,8 mitoituksesta pitkäaikaissairaansijoille 0,6 ja akuuttiin 0,7.

Koronaviruksen vaikutukset toimintaan alkoivat näkyä maaliskuussa 2020, jolloin jouduimme pannaan runsaasti resursseja toiminnan suunnitteluun. Erillinen koronavastaanotto perustettiin. Se on edelleen toiminnassa joka päivä klo 8-16 ja esim nyt elokuussa on jouduttu henkilöstöä lisäämään vastaanotolle valtakunnallisten näyteenotto-suositusten ja lisääntyneen sairastelun takia. Keväällä oli myös erillinen koronaosasto muutaman viikon auki ja on huolehdittu siitä, että osaston käyttöönottovalmius on nopea, mikäli sitä tarvitaan.

Samaan aikaan on pyritty hoitamaan normaalia toimintaa osaksi erilaisella toimintatavalla, jotta työt eivät ruuhkautuisi eikä potilaiden muut vaivat jäisi hoitamatta. Joten koronan takia kaikki suunnitellut talouden tervehdyttämistoimet eivät ole toteutuneet tai ne ovat viivästyneet. Toisaalta koronan takia on jouduttu palkkaamaan enemmän työntekijöitä kuin mitä oli suunniteltu ja korona on aiheuttanut kuluja, joita ei ole arvioitu.

Avoterveydenhuollon toiminnan kehittämistä/työnjakoa aukioloaikojen rinnalla selvitetään myös konsultin avuin, mutta samalla seurataan mitä apua kehittämistyöhön saisi maakunnallisesta sote-hankkeesta. Aukioloajoista on neuvoteltu yhteistyökuntien virkamiesedustajien kanssa ja näkemys aukioloajosta klo 18 saakka on yhteinen. Seuraava neuvottelu päivystystyöryhmässä on syyskuussa. Ivalo todennäköisesti hyväksyy pidentyneen puhelinkonsultaatioajan. Koko sairaanhoitopiirin alueella selvitetään myös muiden kuntien tarvetta lyhentää aukioloa. Tämä selvitys hidastaa prosessiamme mutta eniten siihen vaikutta ainakin tällä hetkellä koronatilanne.

Naapurikuntien kanssa pyritään yhteistyösopimukseen mutta käytännössä muutos aiheuttaa sen, että päivystys hoidetaan Kemijärven lääkäreillä ja muut kunnat maksavat palvelusta.

Yksityisten tehostetun palveluasumisen palveluntuottajien kanssa on toimintaa kehitetty koko ajan. Keväällä –kesällä saatiin myös yksityisille tietyillä rajoituksilla potilastietojärjestelmämme käyttöön, mikä tehostaa toimintaa selvästi ja lisää potilasturvallisuutta.

Laboratoriotoiminnan siirto NordLabille on siirtynyt toimitilaremonttien takia ja todennäköinen siirto tapahtuu 01.02.2021.

Röntgenin viikonloppuaukiolo lopetettiin alkuvuodesta, samoin on lopetettu helmi-toukokuun aikana omasta erikoissairaanhoidosta gynekologia, ortopedia sekä korva, kurkku ja nenätaudit. Näiden erikoisalojen osalta palvelujen kysyntä on vähentynyt ja palvelujen saatavuus Lshp:sta on hyvää. Diagnostisia erikoisaloja jatkettiin entiseen tapaan: radiologia, kardiologia ja gastroenterologia. Myös geriatrian palveluja ostettiin, mutta jatkossa geriatriin osalta kehitämme yhteistyötä Sallan kanssa.

Työllisyyden hoidon lääkäripalveluja ei enää osteta yksityiseltä, vaan työhön on perehdytetty yksi terveyskeskuslääkäri.

Työterveyshuollon palvelut kilpailutetaan loppuvuodesta, tarjouspyynnön ja sopimuksen laatimiseksi yhteistyökumppanina on Hansel. Tarkoituksena on saada sopimus, joka rajaa tth:n toiminnan tiukasti sopimukseen.

Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat jälleen yli odotetun. Kasvua oli lähinnä varsinkin alkuvuodesta kirurgisessa toiminnassa eikä kustannuksissa tullut säästöä 3-5/20 koronan takia vähentyneen elektiiivisen toiminnankaan osalta, odotusarvona oli että alkuvuoden ylitys olisi kuittaantunut vähentyneenä leikkaustoimintana. Ylitys tapahtui nimenomaan Lshp:n toiminnassa.

6. Toiminnan painopistealueet 2020

Kemijärven väestöstä n 40 % on yli 65-vuotiaita, mikä näkyy terveyspalvelujen käytössä varsinkin vanhimmissa ikäluokissa. Suuren väestöosan sairastavuus vaikuttaa sekä avoterveydenhuoltoon että vuodeosastotoimintaan.

Lapponian vuodeosastotarve on n 30 sairaansijaa vuodelle 2020. Todellinen tarve olisi 25 sairaansijaa, mutta koska ikäihmisten palveluista puuttuu tehostettua palveluasumista kevyempi palvelumuoto eikä tehostetun palveluasumisen kriteerejä ole syytä laskea, on realistista varautua osastolla 30 sairaansijaan ja valmistautua vuoden 2020 aikana sekä ikäihmisten palveluissa että omassa vuodeosastotoiminnassa toimintamalleihin, joissa vuodeosastolla ei odoteta jatkohoitopaikkaa ja kuntoutus on tehokasta sekä hoitoaikojen lyhentämiseen avohoitopalveluja edelleen kehittämällä. Tavoitteena on laskea sairaansijamäärä 25:een vuonna 2021. Akuuttihoitopaikkatarve on n 20 sairaansijaa. Toimintaa tehostetaan jakamalla osasto kahteen yksikköön: arviointi- ja kuntoutusyksikkö (11 ss) ja akuuttiyksikkö (19 ss).

Avoterveydenhuollossa on edelleen haasteena hoitotakuuseen vastaaminen varsinkin jos takuu kiristyy. Palvelutason laskua jatketaan edelleen, mm kontroleja vähentämällä ja lääkäreiden ja hoitajien työnjakoa arvioimalla mm tehostamalla hoidon tarpeen arviointia. Keskitetyllä palveluneuvonnalla pyritään joustavampaan ja tehokkaampaan palveluun ja samalla vähentämään ns väärin palveluiden käyttöä. Huomioidaan myös tulevan sotekeskushankkeen myötä mahdollisesti tuleva kehittämisen apu.

Avoterveydenhuollossa jätetään kahden eläköityvän hoitajan ja yhden irtisanoutuneen hoitajan toimet täyttämättä, mikä onnistuu vuoden 2019 aikana tehdyillä toimintatapamuutoksilla. Terveystieteidenhuollon toimistotyön tehostamista on myös syytä arvioida mm sanelun purkujen, osaston toimistotyön ja potilastoimiston osalta. Tietojärjestelmien tehokas käyttö ja toimintakulttuurin arviointi mahdollistavat tämän. Päivystyksen ja osaston välistä yhteistyön kehittämistä jatketaan edelleen.

Kotisairaanhoidon lääkäripalveluja kehitetään yhdessä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Kehittämistyössä pyritään tehokkaaseen toimintaan mm hyödyntämällä tietojärjestelmiä ja lääkärin saatavuutta.

Laboratoriot toiminta siirtyy NordLabille mahdollisesti syksyllä 2020, siirto on myöhästynyt tiloissa ilmenneiden ongelmien, mm sisäilmaongelmien takia. Toiminnan siirtyminen ei sinänsä vaikuta paljon toimintaamme mutta toimintatapoja pitää muuttaa siten ettei tule turhia kustannuksia.

Vuoden 2020 alusta radiologinen toiminta loppuu viikonloppuisin, mikä säästää palkkakuluja mutta lisää erikoissairaanhoidon menoja. Vuoden 2019 tietojen perusteella arvioitu säästöpotentiaali on n 20 000€/vuosi. Röntgenlaitteemme on hankittu 2000-luvun alussa ja laitteet on uusittava vuoden 2020 aikana, koska toisesta laitteesta loppui huoltotuki ja toisessa on suuria korjaustarpeita.

Suun terveydenhuollossa kahden osa-aikaisen hammaslääkärin osa-aikaisuus jätetään täyttämättä.

Työllisyyden hoitoon työpaikkaperehdytetään terveyskeskuslääkäri vuoden 2019 aikana, jolloin voidaan luopua ostopalveluista.

Työterveyshuollon järjestäminen vuoden 2021 alusta selvitetään ja kilpailutetaan vuoden 2020 aikana. Työterveyshuollon kustannukset ovat nousseet, Terveystalon kanssa neuvotellaan toimintatapamuutoksista.

Erikoissairaanhoidon kustannusten nousun hillitsimiseksi omaa diagnostiikkaa ylläpidetään/kehitetään sekä sisäisellä että ulkoisella koulutuksella, mm endoskopiat, rasitukset, ultraäänitutkimukset. Lisäksi omana toimintana järjestetään erikoislääkärivastaanottoa, erikoissairaanhoidon hoito ei ole jalkautunut perusterveydenhuoltoon. Erikoislääkärivastaanotto toiminnan tarvetta ja kustannustehokkuutta on seurattu vuoden 2019 aikana ja arvio siitä, mitä toimintaa kannattaa jatkaa tehdään vuoden 2020 alussa. Vuodeosastotoiminta pidetään aktiivisena, jotta erikoissairaanhoidosta ei tule turhaa vuodeosastohoitoa.

Toteutuma 30.6.

Perusterveydenhuollon vuodeosaston pitäisi olla osasto, jossa hoidetaan akuuttia sairastumista tai kuntouttamista. Vuodeosastollamme on kesäisen strategisen päätöksen jälkeen kolmasosa potilaista ns pitkäaikaispotilaita. Tavoitteena on osasto, jossa olisi 15-20 sairaansijaa, mutta pitkäaikaispotilaiden väheneminen vie useamman vuoden. Sairaansijamäärän laskeminen 25:een vuonna 2021 ei tule toteutumaan tämänhetkisen arvion mukaan.

Hoitajamitoitusta vähennetään kustannusten vähentämiseksi.

Avoterveydenhuollon haasteena on työnjako, joka toimista huolimatta on liian lääkäripainotteinen, mikä aiheuttaa palvelujen saatavuudessa ongelmia. Palvelutasoa on selkeästi laskettu mutta jotta saatavuus saadaan paremmaksi samalla säästään palvelutasoa tullaan vielä laskemaan (mm aukioloaika) ja työnjakoa sekä toimintatapoja tullaan kehittämään sekä palkatun konsultin että tulevan maakunnallisen sotekeskusprojektin avulla.

Koronaviruksen aiheuttamat toimet viivästyttivät osaa kehittämistyötä ja pandemia on aiheuttanut ja aiheuttaa edelleen lisäkustannuksia talousarvioon verrattuna. Henkilöstöä on jouduttu palkkaamaan ylimäärin ja tutkimukset sekä tarvikkeet ovat kalliita.

Lapin sairaanhoitopiirin kanssa neuvoteltiin mm viime vuonna kustannussäästöistä, sairaanhoitopiirin mukaan hintoihin ei ollut tulossa tälle vuodelle nousua. Erikoissairaanhoidon kulut tulevat jälleen ylittymään budjetoidusta. Erityisesti kirurgian osuus on noussut n. 10 % ja isona erikoisalana näin suuri nousu on merkitsevä ja budjettiylitys johtuu lähes kokonaan kirurgian toiminnasta. Korona vähensi erikoissairaanhoidon elektiivistä toimintaa, mutta meidän laskutuksessamme se ei näkynyt, esim kirurgiassa hoitopäivät lisääntyivät selvästi, tosin keskimääräinen hoitoaika pysyi edellisvuoden tasolla, 3,5 hpv. Lapponian osuus erikoissairaanhoidon läheteistä on n 50%.

7. Määrärahat

Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	TA+MUUTOS	TA	MUUTOS	MUUTOS
	2019	2020	€	%
MENOT	-21 825 490	-21 268 150	-557 340	-2,6
TULOT	1 878 700	1 861 770	16 930	-0,9
NETTOMENO	-19 946 790	-19 406 380	-540 410	-2,7

8. Vastuualueen käyttötalous

Koko vastuualueen käyttötalouden toimintatuotot ja –kulut:

Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	TOT 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	913 683	698 500	965 233	731 280	731 280	359 296
Maksutuotot	930 266	972 000	1 009 988	939 790	939 790	483 745
Tuet ja avustukset	200 059	200 000	59 750	185 000	185 000	-890
Muut toimintatuotot	18 192	8 200	11 739	5 700	5 700	5 492
TOIMINTATUOTOT	2 062 199	1 878 700	2 046 710	1 861 770	1 861 770	847 643
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-5 914 229	-5 920 370	-5 909 318	-5 583 130	-5 583 130	-2 838 476
Palvelujen ostot	-13 001 434	-13 531 190	-14 076 592	-13 351 010	-13 351 010	-7 243 934
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-880 530	-852 620	-955 758	-791 550	-791 550	-437 008
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	-844 837	-819 270	-860 726	-805 900	-805 900	-405 894
Muut toimintakulut	-801 993	-702 040	-780.853	-736 560	-736 560	-398 516
TOIMINTAKULUT	-21 443 024	-21 825 490	-22 583 248	-21 268 150	-21 268 150	-11 323 828
TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-19 380 825	-19 946 790	-20 536 538	-19 406 390	-19 406 390	-10 476 185

Vastuualueen käyttötalouden toimintatulot ja –menot sekä nettomääräraha kustannuspaikoittain:

Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	Tot. 30.6.2020
	2018	2019	2019	2020	2020	
Avoterveydenhuolto						
MENOT	-4 050 282	-3 819 930	-4 067 141	-3 738 620	-3 738 620	-1 954 911
TULOT	783 909	750 500	918 717	861 000	861 000	386 480
NETTOMENO	-3 266 373	-3 069 430	-3 148 423	-2 922 620	-2 922 620	-1 568 431
Akuuttiosasto						
MENOT	-3 052 904	-3 156 870	-3 122 140	-2 925 930	-2 925 930	-1 451 441
TULOT	544 223	496 000	439 318	441 790	441 790	218 104
NETTOMENO	-2 508 681	-2 660 870	-2 682 822	-2 484 140	-2 484 140	-1 233 337
Kotiutustiimi						
MENOT	-199 614	-256 170	-234 776	-245 670	-245 670	-109 988
TULOT	16 651	19 000	13 465	14 000	14 000	9 443
NETTOMENO	-182 963	-237 170	-221 312	-231 670	-231 670	-100 545
Laboratorio						
MENOT	-603 824	-577 170	-589 542	-479 810	-479 810	-291 239
TULOT	47 691	50 000	40 015	31 000	31 000	19 297
NETTOMENO	-556 133	-527 170	-549 527	-448 810	-448 810	-271 942
Radiologia						
MENOT	-295 801	-303 800	-321 859	-262 800	-262 800	-134 342
TULOT	40 448	40 000	52 979	40 000	40 000	19 306
NETTOMENO	-255 354	-263 800	-268 880	-222 800	-222 800	115 036
Lääkinnällinen kuntoutus						
MENOT	-152 541	-145 000	-219 735	-145 000	-145 000	-62 018
TULOT	0	0	66 162	0	0	0
NETTOMENO	-152 541	-145 000	-153 573	-145 000	-145 000	-62 018
Lääkehuolto+lääkehuolto Salla						
MENOT	-113 538	-95 300	-215 934	-119 030	-119 030	-93 724
TULOT		21 000	124 946	25 000	25 000	48 879
NETTOMENO	-113 538	-74 300	-90 988	-94 030	-94 030	-44 845
Suun terveydenhuolto						
MENOT	-979 628	-995 250	-1 034 754	-976 290	-976 290	-469 287
TULOT	300 386	302 200	330 406	308 980	308 980	147 024
NETTOMENO	-679 242	-693 050	-704 347	-667 310	-667 310	-322 263
Ensihoito						
MENOT	-997 164	-950 000	-1 013 468	-990 000	-990 000	-547 841
NETTOMENO	-997 164	-950 000	-1 013 468	-990 000	-990 000	-547 841
Työterveyshuolto						
MENOT	-342 283	-300 000	-344 098	-300 000	-300 000	-179 448
TULOT	200 059	200 000	59 750	185 000	185 000	-890
NETTOMENO	-142 225	-100 000	-284 348	-115 000	-115 000	-180 338

Erikoissairaanhoito						
MENOT	-10 146 708	-10 800 000	-11 006 547	-10 668 000	-10 668 000	-5 818 797
NETTOMENO	-10 146 708	-10 800 000	-11 006 547	-10 668 000	-10 668 000	-5 818 797
Ympäristöterveydenhuolto						
MENOT	-411 450	-426 000	-413 253	-417 000	-417 000	-210 789
TULOT	0	0	951	0	0	0
NETTOMENO	-411 450	-426 000	-412 302	-417 000	-417 000	-210 789
Sairauksien ehkäisy- ja hoitopalvelut yhteensä						
MENOT	-21 443 024	-21 825 490	-22 583 248	-21 268 150	-21 268 150	-11 323 828
TULOT	2 062 199	1 878 700	2 046 710	1 861 770	1 861 770	847 643
NETTOMENO	-19 380 825	-19 946 790	-20 536 538	-19 406 380	-19 406 380	-10 476 185

Vastuualueen oma toiminta ja ostopalveluina toteutettavien erikoissairaanhoidon, ensihoidon, työterveyshuollon ja ympäristöterveydenhuollon kustannukset:

Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	TOT 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
Oma toiminta						
MENOT	-9 545 419	-9 349 490	-9 805 882	-8 893 150	-8 893 150	-4 566 953
TULOT	1 862 140	1 678 700	1 986 009	1 676 770	1 676 770	848 533
NETTOMENO	-7 683 279	-7 670 790	-7 819 873	-7 216 380	-7 216 380	-3 718 420
ESH, Ensihoito, TTH, ymp.th= Ostopalvelut						
MENOT	-11 897 605	-12 476 000	-12 777 366	-12 375 000	-12 375 000	-6 756 875
TULOT	200 059	200 000	60 701	185 000	185 000	-890
NETTOMENO	-11 697 546	-12 276 000	-12 716 665	-12 190 000	-12 190 000	-6 757 765
Oma toiminta ja ostopalvelut yhteensä						
MENOT	-21 443 024	-21 825 490	-22 583 248	-21 268 150	-21 268 150	-11 323 828
TULOT	2 062 199	1 878 700	2 046 710	1 861 770	1 861 770	847 643
NETTOMENO	-19 380 825	-19 946 790	-20 536 538	-19 406 380	-19 406 380	-10 476 185

VASTUUALUE: Aikuisten psykososiaaliset palvelut

1. Toiminta-ajatus

Matalakynnyksinen, lähetteetön, toimintakykyä ja osallisuutta tukeva palvelu aikuisten psykososiaalisten palveluiden asiakkaille. Palveluun pääsee viimeistään seitsemän päivän sisään.

Palvelut: Kasvatus- ja perheneuvolapalvelut, päihdepalvelut, aikuisten mielenterveyspalvelut, asumis- ja kuntoutuspalvelut, päivä- ja työtoimintapalvelut sekä työllisyydenhoidon palvelut.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tot. 30.6.2020
Kynnyksetön palvelu	Päivystys ja Walk in -klinikka	asiakasmäärä/aika	Ehdittiin aloittaa, mutta korona keskeytti toiminnan
Jalkautuva psykososiaalinen palvelu	työntekijä eri pisteissä tavattavissa	asiakastapaamismäärä	Koronan vuoksi jouduttiin siirtymään etäyhteyksiin ja tukeen kotikäynneillä
Uusi työllisyysohjelma v. 2020-2022	Te- palveluiden osittainen siirto kunnan vastuulle	työllisyysaste, työmarkkinatukimaksut, aktiivointiaste, pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys, asiakastyytyvyisyys	Korona- epidemian takia Te-palveluiden siirto kunnalle on siirtynyt vuoteen 2021

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot. 30.6.	TS 2021	TS 2022
Erityistason perheneuvolakäynnit	2849	2551	2600		2600	2600
Psykiatrisen avosairanhoidon käynnit	5005	4248	4500		4500	4500
Päihdehuollon avokäynnit	3308	2135	2500		2500	2500
Kuntoutusyksikkö Karpalon hoitopäivät	6795	6316	6500		6500	6500
Työmarkkinatukimaksut €	432 513	506 505	390 000	267 434	345 000	325 000

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Sopeuttamisohjelmaan vastaaminen siirtyy monilta osin eteenpäin, sillä koronatilanteen vuoksi eletään poikkeuksellisia aikoja. Erityistyöntekijät eivät voi tehdä tutkimuksia jne. joten toiminta supistuu osittain niiden vuoksi ja säästöjä tulee sitä kautta pakostakin.

Psykososiaalisen tuen määrä mahdollisesti kasvaa tuntuvasti vuoden 2020 aikana sekä vuoden lopulla ja siihen haasteeseen vastataan pitkälti vielä vuosina 2021-2022. Mahdollisesti psykososiaalisia palveluja joudutaan pohtimaan tuntuvasti vuoden 2020 lopulla ja 2021 alussa.

Työllisyyden hoidossa otetaan käyttöön uusi työllisyysohjelma v. 2020-2022. Perustetaan työllisyysfoorumi tukemaan ohjelman täytäntöönpanoa. On tarkoitus käynnistää Lapissa hallitusohjelmaan sisältyvä työllisyyskokeilu, johon Kemijärven kaupunki osallistuu yhdessä Rovaniemen, Tornion ja Sodankylän kanssa. Epidemia saattaa vaikuttaa kokeilun käynnistämisen ajankohtaan ja keston.

Toteutuma 30.6.2020

Työllisyysohjelma hyväksyttiin ja otettiin käyttöön keväällä 2020. Työllisyysfoorumi ja kaupungin sisäinen työryhmä ovat aloittaneet työnsä. Työllisyyskokeilun alku on siirtynyt vuoteen 2021 korona-epidemian vuoksi.

Koronan vaikutus psykososiaalisiin palveluihin oli mittava. Kuntouttavaa työtoimintaa jouduttiin supistamaan ja keskeyttämään keväällä. Toiminta alkanut uudestaan 1.6.2020.

Siivousta jouduttiin tehostamaan varsinkin asumisyksikössä palkkaamalla siistijä.

Käyntimäärät vähentyneet mielenterveys- ja päihdepalveluissa vaikka tilannetta pyritty edistämään etäyhteyksillä. Sama suunta ollut valtakunnallisestikin - ihmiset olleet odottavalla kannalla ja yhteydenottoja niukasti. Ryntäys palveluihin mahdollisesti syksyn ja talven mittaan.

5. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Osa nykyisestä tuesta ja avusta on siirtynyt virtuaaliseen ympäristöön ja tuo suunta jatkunee myös tulevassa ja tämä tukee tulevassa etäkontaktityötä asiakkaisiin. esim. äännekoulu.

Psykologin ja erityistyöntekijöiden rekrytointi on haasteellista tulevassa ja koronatilanne vaikeuttaa rekrytointia lähitulevassa. Äännekoulun käyttöönotto myös ongelmallista tässä vaiheessa toisaalta puheterapia on loppuvuoden etäkontakteihin perustuvaa.

Henkilöstöä joudutaan koko loppuvuoden sijoittamaan toiminnan kannalta kriittisiin paikkoihin.

Korvaushoito on järkevää järjestää klinikan toimintana, sillä terveyskeskuksella on täysi työ miettiä koronaan liittyviä toimenpiteitä.

Neuropsykiatrisen toiminnan kehittäminen kaupungin omaksi toiminnaksi. Työllisyydenhoidon talouden sopeuttamisohjelma koskee työmarkkinatukimaksuja. Vuoden 2020 tavoite edellyttää 116 505€ säästöä KELA-maksuissa. Tavoite oli realistinen. Koronaepidemian vuoksi valtio on keskeyttänyt kuntien mahdollisuuden järjestää kuntouttavaa työtoimintaa tavanomaisella tavalla. Tämän vuoksi moni pitkäaikaistyötön siirtyy takaisin kunnan maksulistalle ja vaikeuttaa tavoitteen saavuttamista varsinkin, jos epidemia pitkittyy.

Toteutuma 30.6.2020

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa pysytty lähes talouden raameissa. Sopeuttamisohjelman mukaisia toimia pyritty viemään eteenpäin sovitusti. Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien tukea pyritty jatkaa korona epidemiasta huolimatta kotikäyntien muodossa. Haavoittuvassa asemassa olevien avun tarpeen viivästyminen näkyy nopeasti erikoissairaanhoidon käytössä. Psykiatrisen erikoissairaanhoidon ja ostetun päihdehoidon kasvu ajanjaksolla pysynyt kurissa.

Päivätoimintaa keskitetty Toimintatorpalle, yhteen paikkaan vuokratulujen ja toiminnan tehostamiseksi.

Työllisyydenhoidossa budjetin ylitykset kohdistuvat kunnan osarahoittamaan työmarkkinatukimaksuun. Ennen korona-aikaa tammi- maaliskuussa 2020 saatiin säästöä kerrytettyä yhteensä 15 664€ verrattuna vuoden 2019 vastaavaan aikaan. Koronavirusepidemia kasvatti kunnan työmarkkinatukimaksuja huhtikuusta 2020 alkaen. Suuri lisäys johtui mm. kuntouttavan työtoiminnan sulkemisesta 18.3. alkaen. Keskeytys tehtiin koronaviruksen takia pakon edessä hallituksen antaman päätöksen mukaisesti. Kemijärvellä 38 henkilöä jäi ilman kyseistä palvelua ja osa heistä palasi ”maksulistalle”. Myös suuri osa sosiaalipalveluissa sekä työkokeiluissa, KELA:n ammatillisessa kuntoutuksessa ja muissa työllistymistä edistäväissä palveluissa olevista keskeytettiin. Avointen työmarkkinoiden sekavuuden vuoksi (mm. lomautukset) työkuuntoisten työttömien työhön pääsy on vaikeutunut. Työmarkkinatukimaksujen korotus johtuu siten 1) Kuntouttavan työtoiminnan ja joidenkin muiden työllistymistä edistävien palveluiden keskeyttämisestä (hallitus sulki toiminnan) 2) Kunnan maksuvelvollisuudesta työttömien yrittäjien työmarkkinatukeen 3) Avointen työmarkkinoiden korona-ajan haasteista. Mikäli uusia lomautuksia ja koronaviruksen uutta vakavaa aaltoa ei tule, työmarkkinatukimaksut tasaantuvat ja pääsemme aloittamaan palvelut täysimääräisesti. Työmarkkinatukimaksuissa on tänä vuonna säästötaavoite 116 505€, joka on erittäin suuri. Tähän säästöön emme kykene tänä vuonna.

6. Toiminnan painopistealueet 2020

Psykososiaalisen tuen antaminen viiveettä kaikille ikäryhmille sekä myös asiakas- ja potilastyötä tekeville. Työllisyyden osalta painopistettä siirretään yritys yhteistyön suuntaan aloittavan työllisyyskokeilun avulla sekä jatketaan laadukkaita terveys- sosiaali- ja kuntoutuspalveluja myös työllisyyden hoidossa.

Toteutuma 30.6.2020

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen vastaanottotoiminnassa siirryttiin etäyhteyksiin valtiohallituksen suositusten mukaisesti alku keväästä ja apua pyrittiin tarjoamaan Virtu-yhteyksien kautta viiveettä. Asiakasmäärät kuitenkin romahtivat, sillä ihmiset olivat koronan vuoksi odottavalla kannalla ja työllistettyjä arjen järjestämisessä ja valtiohallituksen ohjeistuksien noudattamisessa. Etäpalvelut kehittyvät tulevassa enemmän osaksi normaaleja tarjottavia palveluja.

Talousarviossa pysymiseksi työllisyydenhoidossa on aktivointisuunnitelmia päivitetty heti kun se on ollut mahdollista sellaisille asiakkaille, jotka jo ennen koronaa olivat palveluissa. Asiakkaat, jotka ovat olleet halukkaita, on ohjattu takaisin kuntouttavaan työtoimintaan tai muihin soveltuviin työllistymistä edistäviin palveluihin (poikkeustilanteen aikana asiakkaita ei saanut velvoittaa). Saura-säätiö lähti välittömästi poikkeustilan alettua kehittämään palveluitaan ja mahdollistamaan joustavan jatkumon. Uusien listalla olevien ihmisten elämäntilanteita lähdettiin kartoittamaan heti kun se ajallisesti ja resurssillisesti (TE- asiantuntija) oli mahdollista. Työttömillä yrittäjillä on mahdollisuus saada työmarkkinatukea 31.12.2020 saakka. Heidän tilanteellensa ei työllisyysyksikkö mahda mitään.

7. Määrärahat

Aikuisten psykososiaaliset palvelut	TA+MUUTOS	TA	MUUTOS	MUUTOS
	2019	2020	€	%
MENOT	-2 992 200	-2 784 240	-207 960	-7
TULOT	258 700	267 000	-8 300	3,2
NETTOMENO	-2 733 500	-2 517 240	-216 260	-7,9

8. Vastualueen käyttötalous

Aikuisten psykososiaaliset palvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	Tot. 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	166 896	110 000	104 493	130 000	130 000	41 063
Maksutuotot	0	0	0	0	0	28
Tuet ja avustukset	189 645	145 000	140 476	133 000	133 000	23 095
Muut toimintatuotot	5 166	3 700	7 443	4 000	4 000	2 981
TOIMINTATUOTOT	361 707	258 700	252 413	267 000	267 000	67 168
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-1 870 671	-1 726 950	-1 623 709	-1 558 590	-1 558 590	-794 957
Palvelujen ostot	-378 334	-392 540	-384 191	-305 470	-305 470	-141 825
Aineet, tarvikkeet ja varat	-47 043	-45 550	-29 795	-31 400	-31 400	-21 589
Avustukset	-680 527	-547 590	-666 091	-571 150	-571 150	-349 225
Vuokrat	-237 118	-244 280	-268 955	-284 950	-284 950	-155 899
Muut toimintakulut	-27 339	-35 290	-24 956	-32 680	-32 680	-15 696
TOIMINTAKULUT	-3 241 033	-2 992 200	-2 997 698	-2 784 240	-2 784 240	-1 479 191
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 879 326	-2 733 500	-2 745 286	-2 517 240	-2 517 240	-1 412 023

Aikuisten psykososiaaliset palvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	Tot. 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	
Työllistäminen						
MENOT	-578 810	-475 190	-448 980	-411 990	-411 990	-214 703
TULOT	126 966	130 000	105 817	110 000	110 000	12 500
NETTOMENO	-451 844	-345 190	-343 163	-301 990	-301 990	-202 203
Opiskelijoiden työllistäminen						
MENOT	-57 946	-49 560	-40 200	-37 490	-37 490	-12 230
NETTOMENO	-57 946	-49 560	-40 200	-37 490	-37 490	-12 230
Kaupunkilisä						
MENOT	-10 818	-22 290	-8 484	0	0	0
NETTOMENO	-10 818	-22 290	-8 484	0	0	0
Ostopalvelut						
MENOT	-184 429	-165 500	-157 373	-160 000	-160 000	-76 000
NETTOMENO	-184 429	-165 500	-157 373	-160 000	-160 000	-76 000
Sosiaalinen työllistäminen						
MENOT	-17 262	-11 700	-277	0	0	0
NETTOMENO	-17 262	-11 700	-277	0	0	0
Kuntouttava työtoiminta						
MENOT	271	-6 000	-5 570	-5 000	-5 000	-654

TULOT	62 679	25 000	34 659	33 000	33 000	10 595
NETTOMENO	62 950	19 000	29 089	28 000	28 000	9 940
Työmarkkinatuki						
MENOT	-432 513	-327 200	-506 505	-390 000	-390 000	-267 434
NETTOMENO	-432 513	-327 200	-506 505	-390 000	-390 000	-267 434
Perhe- ja mielenterveysklinikka						
MENOT	-904 932	-944 530	-896 396	-868 760	-868 760	-410 986
TULOT	167 143	100 000	104 106	120 000	120 000	41 196
NETTOMENO	-737 789	-844 530	-792 290	-748 760	-748 760	-369 790
Mtt:n tukiasuminen/avokuntoutus						
MENOT	-93 030	0	-9 797	0	0	-488
TULOT	128	0	0	0	0	0
NETTOMENO	-92 902	0	-9797	0	0	-488
Päihde asuminen/avokuntoutus						
MENOT	-120 645	-272 460	-200 001	-122 870	-122 870	-116 233
TULOT	2 745	3 000	2 293	0	0	672
NETTOMENO	-117 900	-269 460	-197 708	-122 870	-122 870	-115 561
Avo Mth, Toimintatorppa, Raatipirtti (ent. Päivätoimintakeskus, Toimintatorppa)						
MENOT	-125 555	-159 670	-141 180	-226 660	-226 660	-98 906
TULOT	397	700	1 322	0	0	1 360
NETTOMENO	-125 159	-158 970	-139 858	-226 660	-226 660	-97 546
Karpalo palveluasuminen						
MENOT	-715 363	-558 100	-582 935	-561 470	-561 470	-280 897
TULOT	1 649	0	4 215	4 000	4 000	845
NETTOMENO	-713 714	-558 100	-578 720	-557 470	-557 470	-280 052
Aikuisten psykososiaaliset palvelut yhteensä						
MENOT	-3 241 033	-2 992 200	-2 997 698	-2 784 240	-2 784 240	-1 479 191
TULOT	361 707	258 700	252 413	267 000	267 000	67 168
NETTOMENO	-2 879 326	-2 733 500	-2 745 286	-2 517 240	-2 517 240	-1 412 023
TP2018 sis Mtt:n tukiasumisen/avokuntoutuksen						

VASTUUALUE: Vammaisten palvelut

1. Toiminta-ajatus

Kehitysvammaisten erityispalvelujen ja vammaispalvelulain mukaisten palvelujen tuottaminen palvelutarpeen mukaisesti. Kehitysvammaiset henkilöt tarvitsevat yleensä vaihtelevia, pitkäkestoisia ja monimuotoisia tuki- ja palvelumuotoja elämän eri vaiheissa ja solmukohdissa.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tot. 30.6.2020
Tehostetaan, selkeytetään ja vähennetään ostopalveluja kotihoitoavun (sisältää henkilökohtaisen avun palvelut) tuottamisessa.	Selvitetään kotihoitoavun (sisältää henkilökohtaisen avun palvelut) tuottamistavat (oma toiminta, palveluseteli ja ostopalvelu).	Tuottamisen tapa päätetty / ei päätetty.	Selvitys käynnistyy syksyllä 2020.
Tehostetaan apuvälineiden huoltamisen toimintaa.	Selvitetään toimintatapa apuvälineiden huoltamiseksi omana toimintana.	Apuvälineiden huoltaminen omana toimintana päätetty / ei päätetty.	Selvitystyö on valmis päätöksentekoa varten.
Palvelujen joustaminen ja asiakkaiden hoito oikeassa paikassa oikeaan aikaan.	Yksilölliset tarpeet palveluja suunniteltaessa ja toteuttaessa Hoidon ja huolenpidon porrastus asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti.	Palvelutarpeen arviointien määrä.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot. 30.6.	TS 2021	TS 2022
Vammaispalvelut €/asukas	540	553	545	264	547	549
Kehitysvammaisten laitoshoidon päivät	1 713	1 557	1 550	582	1 500	1 500
Kehitysvammaisten palveluasumisen päivät	19 332	18 517	18 500	9401	18 450	18 400
Kehitysvammaisten päivätoiminnan päivät	8 665	8 560	8 550	2084	8 500	8 500
Kuljetuspalvelun asiakasmäärä	90	90	90	67	90	90

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Asiakkaista tehtävien hallintopäätösten määrä tulee kasvamaan. Kehitysvammalakiin 10.6.2016 tehdyt muutokset vahvistavat kehitysvammaisten ihmisten oikeutta määrätä itse omista asioistaan. Muutosten jälkeen kehitysvammaisilla on entistä paremmat mahdollisuudet päättää oman elämänsä asioista ja toimia itsenäisesti. Muutokset vähentävät rajoitustoimenpiteiden käyttöä kehitysvammaisten erityishuollossa. Lainsäädännön muutosten vaikutukset tulevat johtamaan entistä yksiköllisempiin palveluihin. Sosiaalihuoltolakiin tehdyt muutokset täsmentävät muun muassa vammaisten henkilöiden palvelutarpeen arviointia, palvelu- ja hoitosuunnitelmien laatimista ja palvelupäätösten tekemistä.

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen piirissä on noin 180 henkilöä. Kehitysvammaisten määrä on 2,1-kertainen valtakunnan keskiarvoon nähden.

Varaudutaan maakunnallisen sosiaali- ja terveystalouden järjestävän organisaation käynnistymiseen.

Toteutuma 30.6.2020

Toimintaympäristön muutokset toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Asiakasmäärä on hienoisessa kasvussa: uusia asiakkaita on tullut palvelujen piiriin (lapsia, ikääntyneitä aivoverenvuotosairauksien johdosta ja ikääntyneitä apuvälinetarpeiden johdosta).

5. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Selvitetään kotihoitoavun (sisältää henkilökohtaisen avun palvelut) tuottamistavat omana toimintana: tavoitteena on vähentää ostopalveluja ja selkeyttää toimintatapa.

Selvitetään toimintatavat apuvälineiden huoltamiseksi omana toimintana.

Asumispalvelupäätökset tehdään mahdollisuuksien mukaan määräaikaikaisiksi ja vammaisten asiakkaiden asumisen vahvistaminen kotihoidon turvin.

Toteutuma 30.6.2020

Toteutunut suunnitelman mukaisesti. Kotihoitoavun ja henkilökohtaisen avun palvelujen selvitys käynnistyy suunnitelman mukaisesti syksyllä 2020. Apuvälinehuollon palvelujen selvitys on valmis päätöksentekoa varten. Asiakkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmat tehdään määräaikaikaisesti voimassa oleviksi ja asumispalvelupäätökset tehdään mahdollisuuksien mukaan määräaikaikaisena.

6. Toiminnan painopistealueet 2020

Palvelujen sopeuttaminen tarkoituksenmukaiseksi muuttuvaan toimintaympäristöön.

Koronavirusepidemian haittavaikutusten minimoiminen ja riskiryhmässä olevien asiakkaiden erityissuojelu.

Vastuualueen erityisosaamisen (lääkäri, psykiatri, psykologi ym.) turvaaminen: selvitetään tuottamistapa.

Maakunnallisen sote-esivalmistelun painopisteiden toteuttaminen.

Toteutuma 30.6.2020

Toteutunut suunnitelman mukaisesti. Päiväaikaista toimintaa on toteutettu rajoitetusti ja pienemmissä asiakasryhmissä koronavirusepidemian johdosta. Psykologipalvelujen ostopalvelusopimus on työn alla.

7. Määrärahat

Vammaisten palvelut	TA+MUUTOS	TA	MUUTOS	MUUTOS
	2019	2020	€	%
MENOT	-4 378 870	-4 371 440	-7 430	-0,16
TULOT	394 500	396 440	-1 940	0,5
NETTOMENO	-3 984 370	-3 975 000	-9 370	-0,2

8. Vastuualueen käyttötalous

Vammaisten palvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	Tot. 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	129 310	106 000	62 083	77 000	77 000	24 524
Maksutuotot	202 099	122 500	160 713	170 200	170 200	79 170
Tuet ja avustukset	0	0		0	0	0
Muut toimintatuotot	148 730	166 000	138 624	149 240	149 240	64 751
TOIMINTATUOTOT	480 139	394 500	361 420	396 440	396 440	168 445
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-1 802 066	-1 654 280	-1 641 571	-1 678 390	-1 678 390	-826774
Palvelujen ostot	-2 185 984	-2 212 570	-2 223 751	-2 190 990	-2 190 990	-1 008 998
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-78 693	-59 500	-33 237	-40 720	-40 720	-19 437
Avustukset	-55 325	-35 000	-59 716	-35 000	-35 000	-29 688
Vuokrat	-494 197	-413 750	-420 008	-408 440	-408 440	-203 233
Muut toimintakulut	-14 186	-3 770	-9 665	-17 900	-17 900	-7 549
TOIMINTAKULUT	-4 630 451	-4 378 870	-4 387 949	-4 371 440	-4 371 440	-2 095 679
TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-4 150 312	-3 984 370	-4 026 529	-3 975 000	-3 975 000	-1 927 234

Vammaisten palvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	Tot. 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
Attendo Vesapolku (ent. Ainola-koti)						
MENOT	-462 019	-541 850	-363 209	-379 600	-379 600	-186 586
TULOT	81 312	0	61 458	47 400	47 400	23 365
NETTOMENO	-380 708	-541 850	-301 751	-332 200	-332 200	-163 221
Jokirannan ryhmäkoti						
MENOT	-526 326	-505 660	-488 392	-503 860	-503 860	-270 790
TULOT	164 196	159 000	138 758	155 000	155 000	78 978
NETTOMENO	-362 130	-346 660	-349 634	-348 860	-348 860	-190 812
Ostopalvelut						
MENOT	-976 541	-791 000	-898 978	-861 390	-861 390	-395 734
NETTOMENO	-976 541	-791 000	-898 978	-861 390	-861 390	-395 734

Kuumaniemen ryh- mäkoti						
MENOT	-840 590	-815 980	-830 376	-823 550	-823 550	-390 919
TULOT	67 591	73 500	65 717	81 800	81 800	35 844
NETTOMENO	-772 999	-742 480	-764 659	-741 750	-741 750	-355 075
Toimintakeskus						
MENOT	-564 486	-533 270	-580 487	-485 920	-485 920	-238 283
TULOT	94 163	82 000	38 457	37 040	37 040	7 000
NETTOMENO	-470 323	-451 270	-542 030	-448 880	-448 880	-231 283
Myllytupa						
MENOT	-185 799	-231 450	-183 050	-247 870	-247 870	-93 894
TULOT	110		170	200	200	1 200
NETTOMENO	-185 689	-231 450	-182 880	-247 670	-247 670	-92 694
Tukiasunnot						
MENOT	-6 574	-7 290	-3 177	-7 390	-7 390	-1 511
NETTOMENO	-6 574	-7 290	-3 177	-7 390	-7 390	-1 511
Vammaiskeskus						
MENOT	-154 072	-93 100	-83 750	-124 090	-124 090	-59 998
TULOT	31 042	25 000	13 303	0	0	0
NETTOMENO	-123 030	-68 100	-70 447	-124 090	-124 090	-59 998
Vammaispalvelulain mukaiset palvelut						
MENOT	-914 044	-859 270	-956 530	-937 770	-937 770	-457 904
TULOT	41 725	55 000	43 557	75 000	75 000	22 058
NETTOMENO	-872 318	-804 270	-912 973	-862 770	-862 770	-435 846
Vammaisten palvelut yhteensä						
MENOT	-4 630 451	-4 378 870	-4 387 949	-4 371 440	-4 371 440	-2 095 679
TULOT	480 139	394 500	361 420	396 440	396 440	168 445
NETTOMENO	-4 150 312	-3 984 370	-4 026 529	-3 975 000	-3 975 000	-1 927 234

VASTUUALUE: Ikäihmisten palvelut

1. Toiminta-ajatus

Ikäihmisten palveluiden tehtävänä on tarjota ikääntyneille mahdollisuus terveeseen ja täysipainoiseen elämään tukemalla heidän hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta.

Ikäihmisten palvelut sisältävät kuntouttavat ja kotiin tarjottavat palvelut, palveluasumisen, laitoshoidon, omaishoidon, veteraanikuntoutuksen ja veteraanien kotona asumista tukevat palvelut. Iäkkään asiakkaan tarvitsemat palvelut perustuvat palvelutarpeen arviointiin. Hoidon porrastuksen myötä tavoitteena on oikea ja asianmukainen palvelu ja hoito ikäihmisten hoitoketjussa.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 30.6.2020
Kotona asumisen turvallisuuden ja kotona asu- mista tukevien toiminta- edellytysten kehittäminen	Kuntoutuksen kehittäminen yhteistyössä kaikilla hoidon porrastuksen tasoilla. Teknologian käytön laajentaminen kotiin tarjottavissa palveluissa	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä Kuntoutuksen toimintamalli laadittu moniammatillisen kuntoutustyöryhmän toimesta ja malli käyttöön otettu. Uusien teknologiaratkaisujen käyttöön ottojen määrä	Kuntoutuksen toimintamalli suunniteltu, mutta käyttöönottoa kokonaisuudessaan vaikeuttanut koronatilanne. Uusia teknologiaratkaisuja kotihoitoon otettu käyttöön strateginen optimointi ja videopuhelut
Kotihoidon toiminnan kehittäminen kustannustehokkaasti ja resurssientistä parempi ja asiakaslähtöisempi kohdentaminen ja hyödyntäminen.	Esimiestyön uudelleen organisointi. Kotihoidon työntekijöiden välittömän asiakastyön lisääminen Kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton varmistaminen Kotihoidon tukipalvelujen palvelusetelin valmistelu Ikäihmisten palveluohjauksen synkronointi keskitetyn palveluneuvonnan kanssa. Kotihoidon asiakkaiden palvelutarpeen tarkistaminen, joiden rava < 1,7.	Kotihoidon kustannukset/välittömien asiakastuntien määrä Kotihoidon välittömän työajan osuus 50-65% Jaettujen kh:n palvelusetelien lkm Yhteydenottojen määrä palveluohjaukseen keskitetyn palveluneuvonnan kautta/suoraan Kotihoidon asiakkaiden määrä, joiden Rava <1.7	Kotihoidon kustannukset 89€/välittömien asiakastuntien määrä. Kotipalvelun välittömän työajan osuus 50-65%. Kotihoidon jaettujen palvelusetelien määrä 2 kpl Yhteydenottojen määrä ikäihmisten palveluneuvontaan keskitetyn palveluneuvonnan kautta 64 kpl ja suoraan 296 kpl. Kotihoidon asiakkaiden, joiden

	Tarvittaessa ohjaus yksityiselle palveluntuottajalle Tehostetaan tiedottamista palvelujen suoran hankinnan mahdollisuuksista yksityisiltä palveluntuottajilta (esim. kotitalousvähennys, arvonlisäverottomat palvelut)		Rava <1,7 95 asiakasta. Tiedote arvonlisäverottomasta ja kotitalousvähennysoikeudesta laadittu ja jaetaan niille asiakkaille, jotka ohjataan yksityiselle palveluntuottajalle. Lehtijuttu aiheesta tehty
Vanhusten asumispalvelujen kehittäminen palvelurakennesuosituksen mukaisesti	Ympäri vuorokautisen tehostetun palveluasumisen asukkaiden, joiden rava <3 palvelutarpeen tarkistaminen 10 tehostetun palveluasumisen paikan vähentäminen 10 palveluasumisen paikan järjestäminen Perhehoidon laajentaminen yhteistyössä perhehoitohankkeen kanssa	Asiakkaiden määrä tehostetussa palveluasumisessa, palveluasumisessa ja laitoshoidossa suhteessa palvelurakennesuositukseen (indikaattorina 75-vuotta täyttäneet) Perhehoidon toteutumisen/perhehoidon piirissä olevien asiakkaiden määrä	Tehostetussa palveluasumisessa yli 75-vuotiaita 8,9%, laitoshoidossa 0,4%. Perhekotitoiminta ei ole käynnistynyt. Perhehoitajien toimeksiantosopimuksia 5 kpl.

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT. 30.6.20	TS 2021	TS 2022
Säännöllistä kotipalvelua/ ksh saavat asiakkaat	366	436	420	174	420	420
Omaishoidettavat, yli 75-vuotiaat	79	79	80	61	80	80
Tehostetun palveluasumisen piirissä olevat 31.12	145 (yli 75-vuotiaat 124, n. 9,3%)	137 (yli 75-vuotiaat 116, n. 8,6%)	130	138 (yli 75-vuotiaita 117)	120	120
Laitoshoidossa olevat potilaat, yli 75-vuotiaat	6	6	5	6	5	5

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan nykyinen iäkkäiden palvelurakenne on edelleen osin raskas ja kallis, vaikka rakenteellisia muutoksia on viime vuosina tehty. Palvelurakenne ei kaikilta osin vastaa valtakunnallisia suosituksia, mm. kotona ja ympärivuorokautisessa palveluasumisen asuvien määrän osalta. Vaikka ympärivuorokautista hoitoa onkin purettu laitoshoitopaikkojen vähentämisen myötä, on tehostetua ympärivuorokautista palveluasumista liikaa. Välimuotoisen asumisen palveluja ei ole riittävästi tarjolla.

Kotona hoidettavat ovat entistä huonompikuntoisia ja resurssit tuleekin ohjata intensiivisempää kotihoidon palveluja tarvitseville. Kemijärvellä kotihoidon käynneistä neljäsosa on 1-3 krt/kk tapahtuvia ja se on lähes puolet enemmän kuin valtakunnallisesti.

Teknologian käyttöönoton myötä ja perustettujen uusien yksityisten kotihoitopalveluntuottajien avulla, saadaan vähäistä apua tarvitsevat asiakkaat ohjattua yksityisten palveluiden piiriin. Tällöin voidaan hyödyntää palvelujen ostamisessa kotitalousvähennystä ja palveluiden arvonlisäverottomuusmahdollisuutta. Näin ollen kustannukset eivät ole sen kalliimpia suoraan yksityiseltä ostettuna kuin kunnan tuottamana palveluna.

Kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton toteutuessa, tavoitteena on sijaisten tarpeen väheneminen. Vallitseva hoitoalan työntekijäpula näkyy kotihoidon arjessa, vakinaiset toimet on saatu vielä täytettyä, mutta kiinnostus hakeutua kotihoitoon näyttää koko ajan hiipuvan.

Huolestuttavaa on, että ikäihmisten vastualueen työntekijöiden keski-ikä on runsaat 51 vuotta, osa-aikaratkaisuja jaksamisen tueksi joudutaan tekemään entistä enemmän ja viiden vuoden sisällä vastualueen noin 20 työntekijää on eläköitymässä.

Toteutuma 30.6.2020

Koronavirus Covid-19:ään varautuminen on vaikuttanut ikäihmisten palveluiden kehittämistyöhön hidastaen sitä. Ikäihmisten päivätoiminta sekä osittain intervallijaksohoito ja kuntoutustoiminta on ollut keskeytyneenä maaliskuusta alkaen. Välimuotoista asumista on luotu lisää ottamalla käyttöön palveluasumisen palveluseteli ja muuttamalla tehostetun palveluasumisen paikkoja palveluasumisen paikoiksi. Tehostetun palveluasumisen asiakkaita on alkuvuodesta ollut 8 vähemmän verrattuna samaan ajanjaksoon vuonna 2019, kotihoidon asiakkaiden määrä on laskenut 24:llä asiakkaalla alkuvuodesta. Vaikka kotihoidon asiakkaiden määrä on laskenut, on kotihoidon käyntimäärät kasvaneet 14,4% (6082 käyntiä) ja palvelutunnit kasvaneet 14,3% (2012 h), mikä on tavoitteen mukaista. Kehitykseen on osaltaan vaikuttanut päivätoiminnan sulku ja intervallijaksohoitojen osittainen keskeytys keväällä. Omaishoidettavien määrä pysynyt samalla tasolla, mutta koronan vuoksi omaishoitajien sijaishoitajien käyttö on kasvanut, koska lakisääteisiä vapaita ei ole voitu toteuttaa kevään aikana päivätoiminnassa eikä intervallijaksohoitona kaikkien osalta. Sijaishoitajien avulla on voitu joissain tapauksissa toteuttaa lakisääteisiä vapaita ja tukea omaishoitajien jaksamista. Näin ollen omaishoidon kustannukset ylittyvät budjetissa suunnitellusta. Kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton esteenä on ollut sellaisten yksityisten kotihoidon palveluntuottajien puuttaminen, jotka voisivat toteuttaa myös viikonloppukäyntejä. Videopuhelut on otettu käyttöön kesäkuun alussa kotihoidossa ja kokemukset ovat olleet myönteisiä. Henkilöstöllä ennakoitua runsaammin pitkiä sairaspöissaoloja ja sijaisia on jouduttu palkkaamaan yli suunnitellun ja sijaismäärärahat ylittyvät. Toisaalta kuukausipalkkaisten palkkamenot on alittuneet, kun avoimia toimia ei ole täytetty, vaan jääty odottamaan vuodeosastolta mahdollisesti vapautuvaa hoitajaresurssia.

5. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Ikäihmisten palvelurakenteen keventäminen vähentämällä ympärivuorokautista tehostettua palveluasumista ja korvaaminen palveluasumisella. Tarkistetaan nykyisten tehostetun palveluasumisen asiakkaiden palvelutarve. Tarvittaessa tehdään uusi päätös asumispalvelun muodosta. Tavoitteena muuttaa nykyisistä tehostetun palveluasumisen paikoista palveluasumisen paikoiksi. Ennen asumispalvelupäätöksen tekemistä huolellinen arviointi asumispalvelun muodosta, tarvittaessa arviointijakso kotona, Luhtavillassa tai vuodeosaston kuntoutus- ja arviointiyksikössä. Tavoitteena turvata kotona asuminen mahdollisimman pitkään avopalveluiden turvin. Kotihoidon resurssien tarkistaminen strategisen optimoinnin avulla. Kotihoidon asiakkuuksien palvelutarpeen tarkistaminen ja tarvittaessa ohjaaminen yksityisen palveluntuottajan piiriin, mikäli kotihoidon myöntämisen kriteerit eivät täyty.

Toteutuma 30.6.2020

Alkuvuodesta tarkistettiin kaikkien tehostetun palveluasumisen asiakkaiden hoitoisuus ja neljän asiakkaan palvelupäätös muutettiin palveluasumisen päätökseksi. Lisäksi 2 odottaa palveluasumisen paikkaa edelleen tehostetun palveluasumisen yksikössä, Vanamossa. Tehostetun palveluasumisen paikkoja on muutettu suunnitellusti palveluasumisen paikoiksi. Attendo Vanamon 6.7.20220 saadun lupapäätöksen mukaan 7 tehostetun palveluasumisen paikkaa muutetaan palveluasumisen paikoiksi. Kevään aikana koronan vuoksi yksikköön on ollut sijoitettuna 4 palveluasumisen asiakasta avin poikkeusluvan turvin. Esperin Kiekerön toimilupa mahdollistaa 15 palveluasumisen asiakasta, mutta toistaiseksi palveluasumisen palvelun piirissä k.o yksikössä on ollut 5 asukasta ensimmäisen puolen vuoden aikana. Palvelusetelikuluissa säästöä 123 173€ kesäkuun loppuun mennessä vs sama ajanjakso vuonna 2019. Kotihoidon strateginen optimointi tehty kevään aikana. Optimoinnin mukaan kotihoidon resurssit kotipalvelun osalta ovat kohdallaan. Kotihoidon asiakkuudet tarkistettu ja 24 asiakasta, joiden kotihoidon kriteerit eivät täyty on ohjattu yksityiselle palveluntuottajalle

6. Toiminnan painopistealueet 2020

Kotiin tarjottavien palvelujen kehittäminen siten, että hoito ja huolenpito toteutuvat ensisijaisesti asiakkaan kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa. Kotona asumista ja omatoimista pärjäämistä tuetaan ennaltaehkäisevällä toiminnalla, voimavarakeskeisellä kuntouttavalla työotteella ja moniammatillisella kuntoutuksella sekä teknologisten ratkaisujen avulla.

Palvelusetelin käyttöönottoa kotihoidossa laajennetaan mahdollisuuksien mukaan.

Kevyemmässä palvelutarpeessa olevat asiakkaat ohjataan omaehtoiseen, yksityisten palveluntuottajien tai kolmannen sektorin palvelujen piiriin.

Asumispalveluja kehitetään keveämpiin asumisen ratkaisuihin, kuten tuettu palveluasuminen, perhehoito, yhteisöasuminen, palvelurakennesuositusten mukaisesti.

Vuodeosaston kuormitusta puretaan kehittämällä iäkkäiden arviointi- ja kuntoutushoitoa.

Kotihoidon esimiestyötä organisoidaan siten, että varmistetaan riittävät resurssit toiminnan kehittämiseen, henkilöstön tukemiseen, osaamisen varmistamiseen ja uusien toimintatapojen käytön varmistamiseen, seurantaan, valvontaan ja arviointiin.

Sosiaalihuollon Kantaan siirtymisen valmistelu suunnitelman mukaan.

Toteutuma 30.6.2020

Kotihoidossa on toteutettu suunnitellusti toimenpiteitä, joiden avulla turvataan entistä huonokuntoisempien asiakkaiden hoito kotiin. Ennaltaehkäisevää kuntouttavaa palvelua ei ole voitu toteuttaa siinä määrin, kun tavoitteena on ollut, johtuen koronatilanteesta, joka on rajoittanut esim. lähi-kontakteja riskiryhmään kuuluvien kanssa. Kotihoidon palvelusetelin laajentaminen ei ole toteutunut. Asiakkaita on enenevässä määrin ohjattu yksityiselle palveluntuottajille. Palveluasumista on lisätty palvelusetelin avulla. Perhehoitoa on toteutettu perhehoitajien kotikäynteinä. Vuodeosaston kuormitusta saatiin kevään aikana osittain purettua, mutta varsinaista rakennemuutosta ei ole voitu tehdä laitoshoitopotilaiden määrän kasvaessa, kun 3 asiakasta vammaispalveluista siirtyi vuodeosastolle laitoshoidon paikalle Vesapolun toiminnan päättyessä. Kotihoidon esimiestyö uudelleen organisoitu ja sen turvin on saatu uusia toimintatapoja tehokkaammin vietyä eteenpäin koronasta huolimatta. Sosiaalihuollon Kantaan siirtymisen valmistelu keskeytetty.

7. Määrärahat

Ikäihmisten palvelut	TA+MUUTOS	TA	MUUTOS	MUUTOS
	2019	2020	€	%
MENOT	-9 567 860	-10 399 300	831 440	8,0
TULOT	846 400	2 173 200	-1 326 800	157
NETTOMENO	-8 721 460	-8 226 100	-495 360	-5,7

8. Vastualueen käyttötalous

Ikäihmisten palvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	TOT 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	61 880	63 000	60 601	1 402 200	1 402 200	698 994
Maksutuotot	882 597	783 400	912 460	771 000	771 000	411 341
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	103 823	0	99 832	0	0	39 344
TOIMINTATUOTOT	1 048 300	846 400	1 072 893	2 173 200	2 173 200	1 149 679
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-3 285 206	-2 792 230	-2 843 921	-2 924 070	-2 924 070	-1 425 743
Palvelujen ostot	-3 090 974	-3 074 420	-3 158 211	-3 853 610	-3 853 610	-2 047 066
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-189 309	-155 050	-169 308	-171 010	-171 010	-90 728
Avustukset	-2 422 940	-3 155 000	-3 084 885	-3 010 000	-3 010 000	-1 430 306
Vuokrat	-682 930	-368 250	-374 068	-373 830	-373 830	-187 117
Muut toimintakulut	-87 320	-22 910	-56 673	-66 780	-66 780	-38 301
TOIMINTAKULUT	-9 758 678	-9 567 860	-9 687 068	-10 399 300	-10 399 300	-5 219 262
TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-8 710 378	-8 721 460	-8 614 175	-8 226 100	-8 226 100	-4 069 583

Ikäihmisten palvelut	TP	TA + MUUTOS	TP	TA	KS	TOT. 30.6.
	2018	2019	2019	2020	2020	2020
Kuntoutuspalvelut						
MENOT	-3 571	-3 930	-3 431	-162 650	-162 650	-47 487
TULOT	27 948	20 000	29 131	177 200	177 200	65 265
NETTOMENO	24 378	16 070	25 700	14 550	14 550	17 777
Kotipalvelut						
MENOT	-2 568 338	-2 527 200	-2 580 961	-2 628 590	-2 628 590	-1 311 767
TULOT	291 809	326 400	295 824	286 000	286 000	149 761
NETTOMENO	-2 276 529	-2 200 800	-2 285 137	-2 342 590	-2 342 590	-1 162 006
Veteraanipalvelut (Tukipalvelut)						
MENOT	-155 045	-116 220	-108 342	-910 920	-910 920	-676 689
TULOT	73 312	90 000	77 365	1 270 000	1 270 000	713 403

NETTOMENO	-81 734	-26 220	-30 977	359 080	359 080	36 714
Päivätoiminta						
MENOT	-119 640	-122 160	-143 578	-169 380	-169 380	-63 697
TULOT	79 444	65 000	167 917	70 000	70 000	5 904
NETTOMENO	-40 197	-57 160	24 339	-99 380	-99 380	-57 793
Intervalliyksikkö Luhtavilla (Tun- turila)						
MENOT	-675 651	-696 000	-677 720	-690 000	-690 000	-335 611
TULOT	82 716	65 000	76 266	75 000	75 000	59 000
NETTOMENO	-592 935	-631 000	-601 454	-615 000	-615 000	-276 611
Tehostettu palveluasuminen						
MENOT	-2 973 289	-2 695 000	-2 745 176	-2 624 000	-2 624 000	-1 224 442
TULOT	189 034	0	153 891	40 000	40 000	25 860
NETTOMENO	-2 784 255	-2 695 000	-2 591 285	-2 584 000	-2 584 000	-1 198 582
Perhehoito ikäihmi- set						
MENOT			-2 188	-8 000	-8 000	-2 759
NETTOMENO	0	0	-2 188	-8 000	-8 000	-2 759
Koivulakoti						
MENOT	-1 460 781	-1 479 000	-1 518 644	-1 319 000	-1 319 000	-635 319
TULOT	183 176	160 000	147 972	145 000	145 000	62 982
NETTOMENO	-1 277 605	-1 319 000	-1 370 672	-1 174 000	-1 174 000	-572 337
Hoito-koti Hilla						
MENOT	-863 588	-910 000	-872 099	-800 000	-800 000	-393 789
TULOT	120 861	120 000	118 396	110 000	110 000	45 606
NETTOMENO	-742 727	-790 000	-753 703	-690 000	-690 000	-348 183
Kotikuntakorvaukset palveluasu- minen						
MENOT	-54 371	-45 000	-98 016	-98 000	-98 000	-7 508
NETTOMENO	-54 371	-45 000	-98 016	-98 000	-98 000	-7 508
Hoiva- ja hoitotyön hallintopalve- lut						
MENOT	-118 738	-93 430	-92 197	-152 030	-152 030	-72 601
TULOT						80
NETTOMENO	-118 738	-93 430	-92 197	-152 030	-152 030	-72 521
Omaishoidontuki						
MENOT	-524 372	-588 300	-539 283	-498 800	-498 800	-291 911
TULOT	0	0	6 132	0	0	21 820
NETTOMENO	-524 372	-588 300	-533 151	-498 800	-498 800	-270 091
Hoiva- ja hoitotyön varahenki- löstö						
MENOT	-241 293	-291 620	-305 434	-337 930	-337 930	-155 682
NETTOMENO	-241 293	-291 620	-305 434	-337 930	-337 930	-155 682
Ikäihmisten palvelut yhteensä						
MENOT	-9 758 678	-9 567 860	-9 687 068	-10 399 300	-10 399 300	-5 219 262
TULOT	1 048 300	846 400	1 072 893	2 173 200	2 173 200	1 149 679
NETTOMENO	-8 710 378	-8 721 460	-8 614 175	-8 226 100	-8 226 100	-4 069 583